Vedlegg 1 sak 6
møtedato: 26.02.08

UiO

Rapport for 2007

Planer for 2008

(versjon 18.02.08)

Innhold

I RAPPORT 2007 2
1 FORSKNING 2
Status 2
Faglig konsentrasjon og prioritering 3
Forskerrekruttering 3
Forskningsfinansiering 4
Forskningsetikk 5
Forskningssamarbeid 5
2 UTDANNING 7
Status 7
Sette læringsutbytte og kandidatens kompetanse i sentrum 7
Videreutvikling av utdanningstilbudet 8
Videreutvikling av kvalitetssystemet for utdanning 9
Rekruttere dyktige og motiverte studenter med fokus på realfag og minoritetsbakgrunn 10
3 FORMIDLING OG INNOVASJON 11
Status 11
Samfunnskontakt 12
Oppbygging av forskningsbasert kunnskap som grunnlag for et innovativt UiO 13
Innovasjon og entreprenørskap 13
Randsonesamarbeid og eksternt finansiert virksomhet 13
Formidling 14
4 PERSONAL OG ØKONOMI 15
Personal og organisasjon 15
Økonomi 17
Infrastruktur 18
5 UNIVERSITETSMUSEENE 20
Status 20
Kulturhistorisk museum (KHM) 20
Naturhistorisk museum (NHM) 21
II RISIKOVURDERING 22
III LEDELSESKOMMENTARER TIL REGNSKAP 2007 25
IV PLANER 2008 30
1 FORSKNING 30
Status og risiko 30
Strategiske føringer: 30
Hovedprioriteringer 31
Øvrige prioriteringer 31
2 UTDANNING 33
Status og risiko 33
Strategiske føringer 33
Hovedprioriteringer: 34
Øvrige prioriteringer 34
3 FORMIDLING OG INNOVASJON 36
Status og risiko 36
Hovedprioriteringer 36
Øvrige prioriteringer 37
4 PERSONAL OG ØKONOMI 38
Status og risiko 38
Hovedprioriteringer 39
Øvrige prioriteringer 40
5 UNIVERSITETSMUSEENE 41
Status 41
Kulturhistorisk museum (KHM) 41
Naturhistorisk museum (NHM) 41

I RAPPORT 2007

1 FORSKNING

KD:

Sektormål 2: **Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad.**

Virksomhetsmål 2.1: Universitetenes skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.2: Universitetenes skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

UiO:

Hovedmål: **UiO skal styrke sin stilling som forskningsuniversitet av høy internasjonal standard**

Hovedprioritering 2007:

- **Styrke forskningsmiljøene og legge til rette for økt publisering.**
- **Arbeidet med faglige prioriteringer har stått sentralt i 2007.**

Status

Det er mange indikasjoner på at UiO er Norges fremste forskningsuniversitet ikke bare i kraft av sin absolutte størrelse, men også relativt. På alle indikatorene som inngår i departementets finansieringsmodell for forskning, scorer vi høyere pr. vitenskapelig årsverk enn gjennomsnittet for de andre breddeuniversitetene i perioden 2004-06. Og for publiseringspoeng og doktorgrader scorer vi absolutt høyest, mens vi deler topplasseringen for NFR-tildeling med NTNU. Her skal vi bare omtale publiseringsindikatoren spesielt. De andre tre kommenteres i forskerrekrutterings- og forskningsfinansieringsavsnittene under. Videre har UiO en langt høyere andel av SFF'ene enn størrelsen alene skulle tilsi. I konkurranse om finansiering fra Forskningsrådet har UiO i perioden 2001-06 relativt bedre tilslagsprosent enn de andre universitetene innenfor aktiviteter der kvalitet alene er avgjørende, som fri prosjektstøtte, grunnforskningsprogrammer og andre grunnforskningsprosjekter.

Men UiO er ikke fornøyd bare med å befeste sin posisjon nasjonalt. Ambisjonen om å styrke vår stilling som forskningsuniversitet av høy internasjonal standard krever målrettet innsats på mange felter over lang tid. Faktorer som vil bidra til å oppnå målet er sterkere faglig konsentrasjon, mer offensiv rekruttering av vitenskapelig personale, styrket faglig ledelse og bedre organisering av forskningsvirksomheten. Hovedutviklingen på alle disse feltene i 2007 er omtalt andre steder i rapportdokumentet. Alle disse faktorene vil kunne påvirke hverandre gjensidig – og utfordringen er å skape positive spiraler. For eksempel vil man legge bedre til rette for sterke fagmiljøer ved hjelp av bedre organisering og faglig ledelse, styrke mulighetene for å rekruttere de mest attraktive forskerne.

I følge Shanghai-rankingen fra 2007 er UiO allerede et internasjonalt toppuniversitet. Vi er det eneste norske universitet blant de 200 beste i verden, og vi er rangert som nr. 4 i Skandinavia og nr. 19 i Europa. Vi ser samtidig at vi har utfordringer for å oppnå topplassering i rankingen fra Times Higher Education Supplement, hvor omdømme er langt sterkere vektlagt enn i Shanghai-rankingen.

Faglig konsentrasjon og prioritering

Prosess faglig prioritering er en toårig faglig strategiprosess som ble igangsatt av universitetsstyret juni 2006. Resultatet skal foreligge september 2008.

De faglige prioriteringene som prosessen leder frem til, skal være et supplement til UiOs strategiske plan. Resultatet skal gi et samlet bilde av hvor UiO er sterke i dag eller har som mål å være sterke i fremtiden. De faglige prioriteringene skal være langsiktige og fremtidsrettede og skal legges til grunn for utvikling av forsknings- og studieporteføljen og formidlingsvirksomheten. I tillegg skal resultatet være et faglig styringsgrunnlag for ressursfordeling og for utadrettet profilering og påvirkning av politikk og finansieringskilder. Iverksettelse og bruk av resultatet vil skje over mange år og gjennom flere virkemidler og typer beslutninger.

I denne strategiperioden er prosessen UiOs viktigste fellestiltak i arbeidet mot vårt overordnede mål, som er å styrke UiOs posisjon som et forskningsuniversitet på høyt internasjonalt nivå. UiOs forskningsmessige styrke skal derfor spille en tyngre rolle i UiOs samlede faglige prioriteringer. Prioriteringene skal være retningsgivende for UiOs arbeid mot høyere grad av konsentrasjon. Dette er nødvendig for å nå det ambisjonsnivået UiO har som forskningsuniversitet.

Prosessen er inndelt i tre faser: Fase 1 – fakultetenes forskningsmessige prioriteringer. Arbeidet i fase 1 ble fullført høsten 2007. Fase 2 – porteføljeanalyse av studietilbudet og videre arbeid med forskningsprioriteringer innebærer en fakultetsvis gjennomgang av utdanningstilbudet i form av en porteføljeanalyse med utgangspunkt i forskningsprioriteringene fra fase 1, samfunnets behov og studentenes interesser, samt behov og potensial for fornyelse. Videre skal fakultetene foreta eventuell justering av forskningsprioriteringene fra fase 1 i forhold til resultatet av porteføljeanalysen ved det enkelte fakultet. Det siste elementet i fase 2 er UiOs tverrfakultære forskningsprioriteringer – et todelt arbeid med vekt på henholdsvis faglig vurdering av aktuelle forskningsområder og vurdering av mekanismer og tiltak som kan stimulere samarbeid om tverrfakultære forskningsområder. Fase 2 ble påbegynt høsten 2007. Fase 3 er en samlet vurdering og prioritering basert på resultatene fra de to første fasene. Fase 3 gjennomføres i sin helhet i 2008. Parallelt med fase 3 skal det utføres et arbeid som sikrer at resultatene fra prosessen får virkning allerede i 2009.

Forskerrekruttering

Etablerte forskere

Det å skape sterke fagmiljøer som synes internasjonalt vil være den aller viktigste faktoren som trekker forskere til en institusjon. Men det er mange som konkurrerer om de mest attraktive kandidatene. Det er derfor viktig også å ha andre virkemidler som kan bli tungen på vektskåla: Et godt mottaksapparat for utenlandske forskere, smidige og raske tilsettingsprosesser, gode lønns- og driftsbetingelser. UiO etablerte i 2007 en help-desk for utenlandske forskere som kommer til institusjonen, både for midlertidige opphold, og som fast ansatte. Ledige vitenskapelige stillinger blir systematisk utlyst internasjonalt.

UiO har siden 2003 tildelt startpakker til nytilsatte i faste førstestillinger. Ordningen ble i 2007 vedtatt omlagt: rekrutteringsprofilen skjerpes ved at midlene kun skal gå til framtidige stillinger, og ved at ordningen forbeholdes de medisinske, odontologiske og matematisk-naturvitenskapelige miljøene. Det er disse fagområdene som sliter mest med rekrutteringen, og hvor virkningen av å kunne tiltrekke forskere med gode driftsbetingelser i utlysningen vil være størst.

Forskerutdanningen
Det ble avlagt 344 doktorgrader ved UiO i 2007, noe som representerer en økning i forhold til 2006 (293 avlagte grader). Tallet for 2007 styrker tendensen man har sett fra og med 2003, dvs. en jevn økning i antall avlagte doktorgrader. Vi venter en fortsatt kraftig vekst i antall avlagte grader. Størst økning vil komme blant de eksterne kandidatene, særlig tilknyttet helseforetakene. Tallmaterialet fra samme periode (2003-2007) viser allerede en økning i antall kandidater med finansiering fra andre kilder enn NFR og KD, eventuelt også med arbeidsplass utenfor UiO og ved en institusjon uten rett til å tildele doktorgrad. Dette stiller UiO overfor spesielle utfordringer, ettersom man som gradstildelende institusjon har det faglige ansvar for doktorandene. UiO har derfor i 2007 revidert sin ph.d.-forskrift. Det overordnede målet for revisjon av forskriften var å styrke samtlige doktorgradskandidaters tilknytning til ph.d.-programmene ved UiO, og derigjennom sikre at institusjonen har en reell mulighet til å kunne følge opp sine kandidater både mht. fremdrift og faglig kvalitet. Problemstillingene knyttet til kandidater uten tilsetting ved UiO er meget arbeidskrevende og komplekse. UiO har satt ned en arbeidsgruppe som ser på dette. Arbeidet vil fortsette i 2008.

UiO har i 2007 påbegynt en prosess med å forbedre kvaliteten på data for gjennomstrømning av doktorgradskandidater, ettersom man ser det som helt vesentlig å bygge arbeidet med å bedre gjennomstrømningen og gjennomføringsgraden i doktorgradsprogrammene på et pålitelig tallmateriale. Arbeidet fortsetter i 2008.

I 2007 har ph.d.- studier i rettsvitenskap, odontologi og farmasi blitt reakkreditert av NOKUT. Likeledes har UiOs Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten, der vårt kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen inngår, blitt evaluert og godkjent av NOKUT.

Forskningsfinansiering
Intern finansiering
De forskningsstrategiske pottene UiO sentralt rår over utgjør til sammen en svært beskjeden del av institusjonens interne budsjett. Det meste av midlene er bundet opp i lønnsutgifter og infrastruktur. Nettopp derfor vil selv beskjedne ekstramidler kunne få stor virkning på forskningskvaliteten, så fremt de benyttes på riktig måte. Det kan bety både å hjelpe flere forskere og forskergrupper til å nå et høyt internasjonalt nivå, og å stille mer driftsmidler til disposisjon. UiO velger å støtte alle sine seks SFF-finalister fra foregående runde med 2 mill. hver årlig i fem år f.o.m. annet halvår 2007.

Inkludert påkrevd egenandel (12 mill.kr) på de små driftsmidlene fra Forskningsrådet avsatte UiO 24 mill.kr. til dette formålet i fjor. UiO har som delmål i inneværende strategiperiode å øke driftsmidlene til forskning. Ordningen passer således godt til UiOs forskningsstrategi. Forskningsrådsmidlene, egenandelen og den interne tilleggsbevilgningen har til sammen gjort det mulig for UiO hvert år å støtte omtrent halvparten av forskerne våre i førstestillinger med ekstra driftsmidler. Til grunn for fordelingen av midlene ligger produktivitets- og kvalitetskriterier. Midlene har helt klart dekket et behov for små driftsmidler hos aktive og gode forskere uten store bevilgninger. Hovedinntrykket er at ordningen er svært godt mottatt i forskningsmiljøene.

Eksternt finansierte prosjekter
NFR: UiO har i 2007 økt sin uttelling fra Forskningsrådet med ca. 50 mill.kr. Hele virkningen av de 5 nye SFF'ene er ikke tatt ut i fjor. Vi forventer derfor en ytterligere økning i 2008. UiO gjør det godt på de av Forskningsrådets virkemidler hvor kvalitet er avgjørende, men vi har et uutnyttet potensial i forhold til programmer hvor relevans også teller ved tildeling. UiO arrangerte høsten 2007 et seminar for alle fakultetene, med innlegg fra direktøren i Divisjon store satsinger i Forskningsrådet. Formålet med seminaret var nettopp å å øke bevisstheten ved UiO om hvordan man kan få fram og lykkes med søknader til de mer relevansorienterte virkemidlene i Forskningsrådet.

EU: UiO har sett en klar økning i sine EU-prosjekter og inntekter fra 2006 til 2007. I 6. rammeprogram var UiO involvert i 125 prosjekter, og inntektene i 2007 var oppe i ca 53 millioner kroner, altså rundt 13 millioner kroner økning fra 2006. En viktig del av forklaringen på økningen er at UiO fikk svært god uttelling i siste utlysningsrunde i det 6 rammeprogrammet. UiO har nå ca 30 % tilslag i 6 rammeprogram, noe som er klart høyere enn de andre norske breddeuniversitetene. 2007 har vært preget av innfasingen av det 7. rammeprogrammet, inkludert nyskapningen European Research Council. Dette har medført en betydelig utvidelse av rammene for EUs forskningsfinansiering, med utfordringer knyttet til informasjonsspredning, kompetansebygging og rekruttering mot FP7 rettet mot både erfarne og "nye" fagmiljøer. En viktig utfordring har vært å tilpasse eget rammeverk for prosjektstyring til EUs nye rammeprogram, som innebærer nye rammebetingelser knyttet til økonomi og drift av EU-prosjekter.

Til første utlysningsrunde i 7. rammeprogram har UiO vært involvert i over 70 søknader innen alle deler av og tematiske utlysninger i rammeprogrammet, av disse var rundt 15 koordinert fra UiO. Av disse ble 24 % innvilget, tre av de 15 prosjektene koordineres av UiO. I tillegg presenterte UiO 36 søknader til ERCs utlysning for yngre forskere. Dessverre gikk ingen av våre ERC-søknader inn i denne omgang, men en søker fra UiO gikk videre til 2. runde og flere oppnådde god evaluering, men nådde altså ikke helt til topps. UiO premierer sine ERC-finalister med ekstra støtte over en treårsperiode, etter modell av det som gjelder for de miljøene som når helt fram til SFF-finalen nasjonalt.

Privat forskningsfinansiering/gaver har blitt et eget arbeidsfelt ved UiO, som supplement til finansiering fra andre kilder. Dette stiller oss overfor en del juridiske problemstillinger knyttet til økonomiforvaltning som må utredes nærmere.

Forskningsetikk

Sudbø-saken i 2006 var en vekker for UiO, og førte til at universitetet intensiverte sitt arbeid for å fremme god forskningsskikk og forebygge vitenskapelig uredelighet. Fra september 2006 til september 2007 ble dette arbeidet koordinert gjennom en egen *Tiltaksplan for å forebygge uredelighet i forskningen*. Tiltaksplanen la vekt på tilretteleggelse, preventive tiltak og informasjon heller enn kontroll, og har gitt følgende konkrete resultater:

(1) Nye retningslinjer for god forskningsskikk - UiOs 10 bud utgjør nå universitetets forskningsetisk plattform, mens (2) Håndbok for god forskningsskikk er en webportal hvor den enkelte forsker lett kan finne fram til lover, regler og etiske normer for sitt fagområde. (3) Den reviderte ph.d.-forskriften styrker kandidatenes tilknytting til institusjon og fakultet og legger større vekt på opplæring og bevisstgjøring i forskningsetikk. Videre har (4) Forskningsetisk utvalg fått en rådgivende og pådrivende rolle i forskningsetiske spørsmål, og det er blitt åpnet for større fleksibilitet i behandlingen av enkeltsaker. Pilotprosjektet (5) It-tiltak for dokumentasjon av god vitenskapelig praksis er igangsatt for utprøving i fem forskjellige miljøer. Pilotprosjektet legger til rette for synliggjøring i Frida av forskningsetisk praksis i forbindelse med publikasjoner og prosjekter, og gir ledelsen ved pilotmiljøene anledning til å kontrollere dette.

Forskningssamarbeid

Nasjonalt samarbeid:

Nasjonalt forskningssamarbeid foregår på mange arenaer: Næringsliv, instituttsektoren, sykehusene og universitets- og høyskolesektoren. Samarbeid med de to førstnevnte er særlig relevant i innovasjonssammenheng, som omtales andre steder i dokumentet. Samarbeidet med sykehusene er et viktig område for UiO. I 2007 er grenseflaten mot Rikshospitalet gjennomgått, og det er laget et utkast til samarbeidsavtale. Utkastet må gjennomgås på nytt, med henblikk på å få til en avtale med regionalt helseforetak Helse Sør-Øst. Det vi ikke har kommet i mål med enda i forhold til sykehussektoren er en avtale om Intellectual Property Rights (IPR).

UiO innfører fra og med 1.1.2008 obligatorisk registrering av organisasjonsnummer på kontraktspartnere utenom Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet. Bakgrunnen er at vi vil bedre kunnskapen om eksterne samarbeidspartnere. To av UiOs delmål i inneværende strategiperiode er å ta et mer samlet grep om samfunnskontakten, samt å hente inn mer ekstern forskningsfinansiering. Kunnskapen om norske enkeltsamarbeidspartnerne er i dag fragmentarisk ved UiO. Hvis institusjonen skal klare å få et bedre inngrep med gamle og nye partnere, for derigjennom å skaffe til veie mer ekstern forskningsfinansiering, er det nødvendig å øke kunnskapsgrunnlaget sentralt: Med hvilke offentlige etater/organer, private bedrifter og organisasjoner samarbeider vi, og i hvilket omfang?

Internasjonalt samarbeid
Internasjonalt samarbeid er en integrert del av UiOs forskningsvirksomhet. UiO inngikk før jul 2007 en kontrakt med NIFU Step om en sampubliseringsanalyse fra 1991 og fram til i dag. Vi vet ut fra en tidligere analyse NIFU Step gjorde for oss, at UiO har den høyeste andelen artikler med internasjonalt samforfatterskap av de norske universitetene. Hensikten med den undersøkelsen vil være å dokumentere utviklingen over tid i samarbeidsrelasjonene mellom UiOs enheter og ulike land og institusjoner. Vi mener denne undersøkelsen vil kunne gi et bedre bilde av internasjonaliseringen av forskningen enn mobilitetsdata.
I det understående trekker vi fram eksempler fra områdesamarbeid:

Internasjonalt forskningssamarbeid utenfor EU:
I 2007 ble det gjort en del grunnarbeid som på sikt vil bidra til å styrke UiOs forskningssamarbeid med regioner utenfor EU. Det er for eksempel gjort betydelig arbeid med systematisering og synliggjøring av UiOs forskningssamarbeid med nasjonalt prioriterte land i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Asia: Det er et strategisk mål for UiO å øke forskningssamarbeid med topp forskningsinstitusjoner i verden, og noen av disse befinner seg i Kina. Kina er også et av landene som er prioritert på nasjonalt nivå og ruver i verdensbildet også forskningsmessig. I 2007 ble det arbeidet internt mot med en bevisstgjøring hos fakultetene av UiOs eksisterende portefølje av samarbeidspartnere blant de beste kinesiske institusjoner, og at potensialet for økt forskningssamarbeid med disse er stor. Det har vært god respons fra bl.a. humsamfakultetene, som sammen med rektor har lagt planer om et delegasjonsbesøk våren 2008.

Afrika: Det ble i 2007 kartlagt av fagmiljøene selv en oversikt over den Afrika-relaterte forskningen ved UiO. På bakgrunn av bred interesse fra et vidt spekter av fagmiljøer fra alle fakultetene ble det etablert et nettverk av forskere som samarbeider med institusjoner i Afrikanske land. Nettverkets har foreslått at det opprettes et Senter for Afrika forskning ved UiO, men har ikke lykkes i å få en forankring for dette i et bestemt fakultet. Imidlertid har kartleggingen påvist at samarbeid med afrikanske institusjoner tiltrekker forskningsmiljøer på toppnivå, for eksempel er de fleste SFF'ene involvert i samarbeid med afrikanske partnere med NUFU eller annen finansiering.

Latin-Amerika: Det ble i 2007 kartlagt hvilke miljøer ved UiO og i Osloregionen som samarbeider med institusjoner i Latin-Amerika. Det er konstatert stor interesse for forskningssamarbeid med aktuelle land i Latin-Amerika. UiO-forskere har også vært tungt involvert i utformingen av Utenriks- og Kunnskapsdepartements nye Latin-Amerika strategi. I respons til en utlysning fra NFR og på bakgrunn av at UiO har de største og tyngste Latin-Amerika kunnskapsmiljøene i landet, søkte UiOs Senter for utvikling og miljø (SUM) høsten 2007 om å være sekretariat for og etablere et nasjonalt Latin-Amerikanettverk med hovedansvar for å formidle og bygge opp kunnskap om Latin-Amerika i Norge. UiO har også spilt inn til kunnskapsminsterens kommende reise til Argentina, Brasil og Chile våren 2008.

2 UTDANNING

KD:

Sektormål 1: **Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap**

Virksomhetsmål 1.1: Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Virksomhetsmål 1.2: Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Virksomhetsmål 1.3: Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

UiO:

Hovedmål: **UiO skal utdanne kandidater med fagkompetanse på høyt europeisk nivå og gi studentene godt grunnlag for videre utvikling – både som fagpersoner og samfunnsborgere**

Hovedprioritering 2007:

- Beskrive læringsutbytte og arbeidslivrelevans i studieprogrammene, gjennomføre tiltak for å bedre gjennomstrømmingen, redusere frafallet og fortsette kvalitetssikringen.
- I tillegg har det vært en prioritert oppgave å bedre rekrutteringen til realfag.

Status

Gjennomstrømningen blant programstudentene er lavere enn ved de andre universitetene, men det har vært en positiv utvikling etter innføringen av Kvalitetsreformen. Ambisjonsnivået for UiO er en ytterligere økning av studiepoengsproduksjon per student. Dette innebærer at det totale antallet studiepoeng skal øke, uten at opptaksrammene (antall studenter) utvides. For å oppnå en bedret gjennomstrømning var hovedfokuset i 2007 rettet mot:

- Å beskrive læringsutbytte og arbeidslivrelevans i studieprogrammene, gjennomføre tiltak for å bedre gjennomstrømmingen, redusere frafallet og fortsette kvalitetssikringen.

- Arbeid med å bedre studiekvaliteten og læringsmiljøet. UiO har utviklet et bredt studietilbud på program- og emnenivå, og det er nå nødvendig med en gjennomgang av dette tilbudet med tanke på den helhetlige profilen, de enkelte program og sanering av emner på enkelte områder.

Sette læringsutbytte og kandidatens kompetanse i sentrum

UiO skal tydeliggjøre læringsutbyttet for studieprogrammene. Læringsutbyttet skal være styrende for undervisningen og vurderingene. I tillegg skal relevansen for arbeidslivet beskrives klart. Enhetene har revidert sine programplaner før studiestart høsten 2007. Emnebeskrivelsene er også i høy grad revidert. Nasjonalt er det satt i gang et arbeid med kvalifikasjonsrammeverk, som er et ledd i Bologna-prosessen. Hensikten er å sikre mobilitet for studenter og ansatte i Europa. Universitetets arbeid med å tydeliggjøre læringsutbytte og arbeidslivsrelevans inngår som en oppfølging av dette. Arbeidet med internasjonalisering av studiene ved UiO har blitt styrket siden innføringen av Kvalitetsreformen. Dette har gitt seg utslag i en stabil årlig vekst i mobiliteten i de senere år. Den

samlede veksten i de senere år har hatt sammenheng med et utvidet tilbud om delstudier i utlandet, et økt undervisningstilbud på engelsk for innreisende, samt en økt profesjonalisering av feltet med blant annet utvikling av on-linebaserte tjenester. Videre har UiO en nøye oppfølging av forholdet mellom inn- og utreisende studenter.

Veksten ser nå imidlertid ut til å ha stabilisert seg noe, men kun en mindre vekst i siste rapporteringsår. Dette avviker ikke nevneverdig fra resultatmålene på feltet. Etter en periode med relativt kraftig generell vekst, er en noe svakere årlig vekst fremover sannsynlig. Det er vanskelig å anslå det faktiske potensialet for ytterligere vekst i antall utreisende, men en økning i antall innreisende delstudenter for å bedre balansen i utvekslingen med enkelte land, samt flere gode søkere til hele mastergrader vil få et spesielt fokus fremover. Fokus på studietilbudet på engelsk, og særlig på bachelor med tanke på delstudier, vil da være viktig.

I året som har gått har det både blitt arbeidet systematisk med å øke mobiliteten med Nord-Amerika i tråd med signaler fra departementet, men også med Latin-Amerika. Dette er regioner hvor det er ønske om økt samkvem både innen utdanning og forskning. Avtaler med gode forskningsuniversiteter her er allerede inngått, og satsingen vil bli videreført fremover. Uttelling i form av studenttall vil først kunne måles i kommende rapporteringsår.

Høsten 2007 ble det ferdigstilt en ny og enhetlig webportal ved UiO om delstudier i utlandet hvor mulighetene ved alle nivåer og enheter presenteres samlet(http://www.uio.no/studier/utland/). Dette vil bedre og forenkle informasjonen rettet mot studentene, og forhåpentligvis bidra til økning i antall utreisende. Det er særlig her tallene har stagnert noe.

I 2008 vil det bli jobbet med en ny handlingsplan for feltet, hvor både delstudier, rekruttering til hele grader og internasjonalisering hjemme vil bli sett nærmere på. Dette siste vil være spesielt viktig med tanke på å se internasjonalisering og studiekvalitet i et bredere og mer institusjonelt perspektiv. Her vil forankringen i de enkelte fagmiljøer være spesielt viktig. Økt fokus på kvalitetssikring på feltet vil også være sentralt.

Bruk av kandidatundersøkelser har vært et viktig verktøy i dette arbeidet. Fakultetene, spesielt allmennfakultetene, har i løpet av 2007 kontinuerlig arbeidet med, gjennomført eller planlagt gjennomført kandidatundersøkelser.

Arbeidet for økt gjennomstrømming og redusert frafall på studieprogrammene er viktig for allmennfakultetene. Årsakene er sammensatte, og det er behov for bedre analyser som gir grunnlag for mer målrettede tiltak særlig på bachelornivå. Antall studenter på masternivå som gjennomfører på normert tid, skal økes. Holdninger og tiltak i fagmiljøene må støtte opp under dette. Studieavdelingen (STA) koordinerer et prosjekt for å få til en bedre og mer funksjonell utdanningsplan, slik at det blir et godt styringsverktøy for studieprogrammene og den enkelte student.

Videreutvikling av utdanningstilbudet

Universitetet gjennomfører en lokal evaluering av kvalitetsreformen. Formålet var å definere flaskehalser og å bedre utdanningskvaliteten og arbeidssituasjonen for studenter, vitenskapelige ansatte og administrativt ansatte. Rapporten " Underveis" forelå i mars 2007. Evalueringen skal gi inspirasjon og ideer til å videreutvikle studiene og arbeidet med kvalitet. Oppfølgingen skal primært skje på enhetene.

UiO har som mål at læringsmiljøet skal ha universell utforming som norm. UiO har en heterogen studentpopulasjon, og UiO er derfor opptatt av at studiene er tilgjengelige for alle, uavhengig av etnisk bakgrunn, religion, alder, livssituasjon, kjønn eller funksjonsnedsettelse. UiO startet våren 2006 med å konkretisere begrepet universell utforming i forhold til studier og undervisning, IKT, bygninger og uteområder og livet rundt studiene. Ressurspersoner fra fagmiljøene, fagavdelingene og

studentparlamentet deltok i dette arbeidet.

UiO har vært opptatt av å øke kompetansen blant ansatte om universell utforming på alle nivåer i organisasjonen. Det har blitt utarbeidet en veileder for ansatte ved UiO og SiO som ble vedtatt av Universitetsstyret i mars 2007 og denne er distribuert til alle ansatte ved UiO. UiO har også siden 2006 arrangert 8 seminarer om emnet.

I 2007 ble det startet en prosess med faglige prioriteringer innenfor utdanningsvirksomheten i et 10–15 års perspektiv. Noen viktige føringer for arbeidet vil være å se på sammenhengen mellom ressurser og studietilbud og et mer helhetlig fokus på universitetets programportefølje.

Videreutvikling av kvalitetssystemet for utdanning

UiOs Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten er å forbedre studietilbudet og forebygge kvalitetssvikt. Kvalitetssystemet omfatter fra og med 2007 også ph.d – utdanningen. Universitetsstyret mottar årlig en studiekvalitetsrapport. Denne bygger på rapporter fra fakultetene og Senter for utvikling og miljø. Fra og med 2007/2008 vil UiO integrere fakultetenes årlige analyser av studiekvalitet i de ordinære årsrapportene slik at det blir en bedre kobling mellom analyser, rapportering, planer og prioriteringer.

NOKUTs sakkyndige komité som evaluerte Kvalitetssystemet ved UiO i 2007 konkluderte med at systemet produserer den dokumentasjon som er nødvendig for å kunne gi en samlet vurdering av kvaliteten på alle nivå i institusjonen. Samtidig konkluderte komiteen med at UiO måtte fortsatt arbeide med økt forankring av systemet i organisasjonen. UiO vil arbeide videre med de anbefalingene som er beskrevet i rapporten.

UiO gjennomførte i 2007 et eget seminar med spesiell fokus på forbedring og effektivisering av evalueringer. I tillegg arrangerte fakultetene egne seminarer om kvalitetsarbeidet ved fakultetet. UiO har fortsatt utfordringer når det gjelder forankringen av kvalitetssystemet, særlig blant vitenskapelig ansatte. UiO har også utfordringer også knyttet til tilbakemeldinger og synliggjøring av evalueringsresultater til studentene. Dette vil vi arbeide videre med i 2008.

Å videreutvikle kvalitetssikringssystemene og sørge for at systemene forankres i fagmiljøene. Ved UiO har hvert fakultet vedtatt fakultære kvalitetssikringssystemer, som ligger innenfor UiOs kvalitetssystem. Siden UiO er en stor organisasjon er det viktig at fagmiljøene kan vedta systemer som er tilpasset dem. Gjennom evalueringen av kvalitetssystemet i 2007 har den sakkyndige komiteen pekt på at det kan virke som om den fakultære autonomien har medført litt ulik praktisering av kvalitetssystemene, og at det virker som om enkelte fakulteter har kommet lenger i implementering av gode kvalitetssikringsrutiner enn andre. Dette vil UiO følge opp.

Kvalitetssystemet for utdanning er et verktøy for systematisk å utvikle og følge opp studiekvaliteten. Systemet er etablert på alle nivåer i organisasjonen. Alle ansatte skal kjenne sin rolle og en kontinuerlig utvikling av kvalitetssystemet skal være integrert i utdanningen. Fakultetene har ansvar for resultatene og for å følge opp evalueringer i fagmiljøene. Dette skal også synliggjøres for studentene.

Våren 2007 gjennomførte Nasjonalt organ for kvalitet i høyere utdanning (NOKUT) en evaluering av universitetets kvalitetssystem for utdanning. Evalueringen ga et bilde av hvor UiO befinner seg i forhold til å være et universitet på høyt europeisk nivå. Resultatene fra evalueringen var i store trekk kjent for UiO men ga en bekreftelse på det vi selv erfarer. Fakultetene måtte bistå aktivt i forkant og underveis i evalueringen. I tillegg gjennomførte NOKUT en revidering av akkreditering av master- og PHD-studiene ved farmasi, odontologi og rettsvitenskap. Alle ble godkjent.

Rekruttere dyktige og motiverte studenter med fokus på realfag og minoritetsbakgrunn

UiO ønsker å øke søkingen til realfag og få opp andelen studenter med minoritetsbakgrunn til allmennfakultetene, spesielt rettsvitenskap. Det er viktig å finne årsakene til at situasjonen er som den er. Arbeidet er godt i gang og Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet har utarbeidet en egen tiltaksplan for å øke rekrutteringen. Tiltaket har fått navnet "Get Real" og er et nettbasert tiltak som skal være det første møtet potensielle realfagsstudenter får med UiO.

Det matematisk naturvitenskapelige fakultet har arbeidet med en klarere profilering av realfag på UiOs nettsted. Nettstedet vil bli synliggjort med bannerelement fra UiOs forside og fra Studieportalen. I tillegg oppfordrer fakultetet alle instituttene til å legge ut bannerelementet og lenke opp til siten fra egne websider. Det er sendt ut en egen pressemelding om nettstedet.

Fakultetet vil i samarbeid med skole og næringsliv identifisere områder og virkemidler for rekruttering av fremtidens realister og sette inn selektive rekrutteringsfremmende tiltak basert på dette.
Det er vedtatt en handlingsplan for rekruttering av studenter til realfag. Fokus i arbeidet er skolebesøk, næringslivskontakt, en" Get Real" -brosjyre samt nye nettsider. Skolebesøksordning er i gang. Brosjyren er distribuert i til alle landets videregående skoler, militærleire m.v. og kampagnenettstedet er publisert. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet var vertskap for flere realfagskonferanser og deltar i det nasjonale REKRUNETT. Fakultetet fokuserer spesielt på rekruttering og frafall og har øremerket midler til dette arbeidet.

UiO har utviklet en handlingsplan for likestilling som fokuserer på en jevnere fordeling av kvinner og menn i ulike stillingskategorier. Spesielt innen realfagsområdet er det viktig å utarbeide rekrutteringstiltak for begge kjønn.

Fakultetet vil i dialog mellom studenter og lærere utvikle og forbedre kvaliteten i studiene på fagets premisser. Dagens krav til kvalitetssikring og evaluering vil bli møtt med enkle og robuste systemer. MN-fakultetets styre har vedtatt et lokalt studiekvalitetssikringssystem som er basert på UiOs system. I 2007 ble UiOs system (inkl. MNFs) evaluert av NOKUT og ble godkjent. Dessuten akkrediterte NOKUT profesjonsstudiet i farmasi som ble godkjent og meget positivt bedømt. I øvrig mottok MN-fakultetene ved UiO, UiB, UiT samt NT fak. ved NTNU i 2007 NOKUTs nasjonale utdanningskvalitetspris – for arbeidet med å realisere tidsnormeringen ved masterstudierne.

3 FORMIDLING OG INNOVASJON

KD:

Sektormål 3: **Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.**

Virksomhetsmål 3.1: Universitetenes skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2: Universitetenes skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

UiO:

Hovedmål: **UiO vil bidra aktivt til at forskningsbasert kunnskap nyttiggjøres i samfunnet og arbeide for å gi allmennheten innsikt i vitenskapelig tenkning og oppdatert kunnskap om forskningens resultater**

Hovedprioritering 2007:

- Gi samfunnskontakten et løft og starte utvikling av nye, mer brukerrettede nettsider.

Status

UiO har utstrakt samfunnskontakt bl.a. gjennom enkeltforskeres deltakelse i samfunnsdebatt i mediene, deltakelse i internasjonale nettverk, samarbeid nasjonalt og internasjonalt med utdannings- og forskningsinstitusjoner og samarbeid med Oslo kommune og andre.

Forskningsformidlingen hadde i 2007 et godt gjennomslag i arbeidet rettet mot skolesektoren. Den omfattende formidlingen gjennom universitetets museer er også i betydelig grad rettet mot skoleverket. Formidlingen er mindre rettet mot allmennheten for øvrig, selv om både museene og forskjellige arrangementer også når mange voksne. Formidling gjennom mediene har økt etter offensiv kontaktvirksomhet mellom Informasjonsavdelingen og fagmiljøene. Universitetet kan styrke formidlingen ytterligere gjennom å gjøre forskningsformidling på nett enda bedre, og ved å rette mer informasjonen mot befolkningen generelt. Dette tas det nå hensyn til i behovsanalysen av UiOs nye web-prosjekt.

Nettsidene er universitetets viktigste vindu mot verden når det gjelder informasjon, rekruttering og formidling. Kvaliteten på nettsidene må gjenspeile at UiO skal være et fremragende forskningsuniversitet i internasjonal målestokk.

Birkeland Innovasjon AS kan vise til en positiv utvikling i antall mottatte forretningsideer, og har bidratt til økt oppmerksom om innovasjon i organisasjonen. Ved enkelte fakulteter og fagmiljøer arbeides det nå systematisk med dette feltet. Universitetet ønsker å ta et mer samlet grep for å markere seg som en viktig innovasjonsaktør.

UiOs hovedprioritering for 2008 er å gi samfunnskontakten et løft, og prosjektarbeidet med utvikling av nye, mer brukerrettede nettsider har kommet godt i gang. Prosjektet inkluderer alle enheter ved UiO, og vil bli universitetets viktigste verktøy i formidlingsarbeidet.

Samfunnskontakt

UiO har som mål å styrke sin stilling i samfunnet og framstå mer enhetlig utad. Det er satset mer på en systematisk organisering av utadrettet arbeid og samfunnskontakt. UiO har egen kommunikasjonsdirektør som sammen med tilknyttede stabsmedarbeidere har ansvar for å bygge ut, koordinere og ytterligere utvikle UiOs samfunnskontakt.

UiOs handlingsplan for hvordan arbeidet med samfunnskontakt skal organiseres og utføres, ajourføres jevnlig og tilpasses behovene. UiOs videre arbeid for samfunnskontakt, formidling og innovasjon vil bli mer systematisk utformet i forhold til de ulike arenaene:

- Myndigheter (sentralt og lokalt)
- Privat næringsliv
- Arbeidsliv for øvrig
- Skoleverk
- Øvrige institusjoner i høyere utdanning og forskning
- Internasjonale nettverk

UiOs hovedsatsinger tar utgangspunkt i gjeldende strategiske plan, der samarbeidet med andre aktører både er et mål i seg selv og et virkemiddel for måloppnåelse. Konkrete tiltak vil bli prioritert i forhold til hva som kan gi gode bidrag til å nå de strategiske målene.

Hovedstadsprosjektet som er initiert av Oslo kommune og Akershus fylke har definert 5 næringsklynger i Oslo-regionen. Innenfor hver av klyngene er det definert en rekke utviklingsprosjekter av betydning for regionen og for partene. Relevante fagmiljøer ved UiO deltar aktivt i dette arbeidet og den ene næringsklyngen (Oslo Bio) har leder fra UiO.

Mot arbeidslivet ser vi økt oppbygging av kompetansegivende etter- og videreutdanningstilbud og fakultetene er i økende grad bevisst behovet for å profesjonalisere den eksterne kontakten ved bruk av journalistkompetanse i formidlingsarbeidet.

I forhold til Forskningsrådets egen satsing på Næringsrettet universitetssamarbeid vil både realfaglige, samfunnsvitenskapelige, utdanningsvitenskapelige og humanistiske fagmiljøer, i 2008 fremme nye forslag til prosjekter mellom universitetet og eksterne samarbeidspartnere. For de realfaglige miljøene vil dessuten et videre fokus være knyttet opp mot samarbeidsarenaer hvor det er stor etterspørsel etter kompetanse innen høyteknologiske felt, og hvor samarbeidet også sikt vil kunne bidra til økt rekruttering til forskning og utdanning.

Samarbeidet med skolen skal styrkes ved å styrke forbindelser til partnerskoler som ledd i utdanningen av lærere, men også for å styrke kunnskapsutvikling og innovasjon. EKVA – enhet for kvantitative utdanningsanalyser, har som mål å formidle forskningsbasert kunnskap om norsk skole til sentrale aktører i den offentlige debatten. Målgruppe er lærere, skoleledere, beslutningstakere, forskere, politikere og andre med interesse for norsk skole.

Bruk av målrettet PR på prioriterte områder, økt bruk av journalistisk kompetanse i formidling, ytterligere koordinering av informasjonsarbeid overfor potensielle studenter, kunnskapsbrukere og eksterne samarbeidspartnere vil fortsatt stå på dagsorden.

En viktig kanal for ovennevnte arbeid er nettet/ web. Det er derfor satt i gang et grunnleggende prosjekt for å oppgradere UiO-web, deriblant sidene om forskning som vil kunne bidra til å gi en større kontaktflate mot UiOs omverden.

Dialogen med arbeidsgivere må skje på flere områder, for eksempel i forbindelse med utarbeidelse av programbeskrivelser, vurdering av arbeidslivsrelevans i studiene og utforming av etter- og videreutdanningstilbudet (EVU) ved UiO. Se nærmere omtale i kapittel 1.

Oppbygging av forskningsbasert kunnskap som grunnlag for et innovativt UiO

Siden den nye universitetsloven ble innført i 2003, har UiO arbeidet med å opparbeide en infrastruktur for å møte forpliktelsene til å fremme forskningsbasert innovasjon i Osloregionen. Det fremste virkemidlet i dette arbeidet har vært å opprette en egen enhet for teknologioverføring Birkeland Innovasjon. Imidlertid anerkjenner UiO at kommersialisering av forskning utgjør kun en del av forpliktelsene i den nye universitetsloven, og er langt fra tilstrekkelig for at universitetet er i stand til å fylle lovens intensjon på en god måte. Høyere forsknings- og utdanningsinstitusjoner har en forpliktelse til å utbre sine forskningsresultater og kunnskap til samfunnet i sin helhet og sikre at forskningsbasert kunnskap bidrar til nyskapingsprosesser utenfor universitetet.

UiO har derfor i løpet av 2007 igangsatt et pilotprosjekt, utført av Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK). Hensikten er å kartlegge hvordan kunnskapsoverføring faktisk finner sted ved UiO i dag i ulke deler av universitetet. Målet er å identifisere om det er spesielle mønstre for kunnskapsoverføring knyttet til spesielle kunnskapsfelter eller fagområder. Kartleggingen vil gi informasjon om hvilke samfunnsaktører som allerede har et aktivt samarbeid med universitetsansatte, og antyde hvilke potensial som foreligger for ytterligere samarbeid.

Innovasjon og entreprenørskap

Resultater fra innovasjonsvirksomheten i Birkeland Innovasjon i 2007 og i perioden 2004-07 viser at det er et betydelig grunnlag og potensial for innovasjon ved Universitetet i Oslo. Det er særlig universitetets medisinske og naturvitenskapelige miljøer som har potensial for å skape såkalte innovasjoner med betydelig potensial for verdiskaping i samfunnet. De konkrete resultatene fra innovasjonsvirksomheten i 2007 omfatter 69 mottatte forretningsideer, 12 patentsøknader, 2 varemerkesøknader, 6 bedriftsetableringer og 6 lisenser.

Hovedutfordringen for innovasjonsarbeid ved UiO er at våre forskere og forskningsenheter tradisjonelt sett ikke har blitt utfordret til å arbeide med hva forskningsresultatene kan anvendes til. Birkeland Innovasjons arbeid med å bygge innovasjonskultur har som mål å bidra til at forskerne og forskningsmiljøene utvikler en stadig større interesse, bevissthet og kultur for innovasjon. Vi registrerer en økt innovasjonskultur på flere av UiOs fagområder. Indikatorer på økt innovasjonskultur er bl.a.

- Flere forskere leverer mer enn en forretningside (DOFI) til Birkeland Innovasjon
- Kvaliteten på innleverte ideer er økende, ved at ideene har økt innovasjonshøyde, og at en større andel av ideen kommersialiseres som lisens, eller ved etablering av bedrift. Om lag 45 % av de videreførte ideene i Birkeland Innovasjon kommersialiseres. Dette er på linje med tilsvarende Technology Transfer Office internasjonalt.
- Forskerne og forskningsmiljøene tenker også i større grad anvendelse og produktutvikling parallelt med grunnforskningen, noe som igjen fører tikl industriell etterspørsel etter forskning og forskernes kompetanse, og samarbeid om forskning og innovasjon med næringslivet.

Birkeland Innovasjon hadde i 2007 ikke inntekter basert på innovasjon. Dette fordi det tar lang tid å bygge opp et aksjeselskap, som først ved salg av aksjer kan gi inntekter til UiO/Birkeland, samt at de fleste lisensene foreløpig ikke bringer inntekter. Verdien av Birkelands portefølje (inkludert/basert på såkornmidler, midler fra investorer og innhentet ekstern kapital til prosjektene) var ved utgangen av 2007 om lag 80 mill.kr.

Randsonesamarbeid og eksternt finansiert virksomhet

<FA>

Randsonesamarbeid
Eksternt finansiert virksomhet

Formidling

UiO har som mål å fremme kvalitet og gjennomslag i allmennrettet formidling. Forskningsformidlingen er rettet mot skolen, medier og allmennheten for øvrig ved omfattende aktivitet gjennom universitetets museer, Forskningstorget (ca. 20 000 besøkende), Faglig-pedagogisk dag (ca. 2/3000 besøkende), Åpen dag (ca. 5000 påmeldte), AstroFestivalen (ca. 10 000 deltakere). I

tillegg er det formidlingsvirksomhet knyttet til skolebesøk (ca.100 skoler i 2006), utdanningsmesser (10 forskjellige over hele landet), industrifagdager, industribesøk (realfagsmiljøene i samarbeid med instituttsektoren og industriselskap mv.), og et utstrakt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere. UiOs engasjement i regi av Partnerforum (samarbeid med BI), er restrukturert i 2006 og omfatter nå 15 partnere.

Det er blitt en langt mer offensiv formidling av forskningsresultater overfor mediene, og dette har gitt en merkbar økning i antall innslag og artikler om forskning fra UiO. Det er i gang en større prosjekt for å oppgradere nettsidene ved UiO, deriblant sidene om forskning som vil bidra til å gi en større kontaktflate både mot ungdom og voksne. UiO har også Galleri Sverdrup der vekslende tematiske utstillinger har oppgave å formidle fag og forskning i tillegg til de estetiske kvalitetene.

Universitetsbiblioteket har introdusert Duo som er en elektronisk fulltekstdatabase for publisering av avhandlinger, artikler osv. Databasen skal tas i bruk av flere fagmiljøer og gjøres bedre kjent, slik at flere brukere blir oppmerksomme på hvilken kunnskap basen omfatter.

4 PERSONAL OG ØKONOMI

KD:

Sektormål 4: **Universiteter og høyskoler skal ha personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.**

Virksomhetsmål 4.1: Universitetenes skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

Virksomhetsmål 4.2: Universitetenes skal gjennom din personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Virksomhetsmål 4.3: Universitetenes skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonenes strategiske prioriteringer

Personal og organisasjon

Hovedmål: **UiO skal søke, og selv bidra til å utvikle, medarbeidere som kombinerer kompetanse, engasjement, selvstendighet og ansvarsbevissthet. Som arbeidsplass skal UiO preges av likeverd, respekt, deltakelse og medbestemmelse.**

UiO skal være en utviklings- og handlingsdyktig organisasjon, som aktivt søker impulser fra samfunnet, nyttiggjør seg ideer og innspill fra medarbeidere og studenter, og evner å prioritere for å innfri faglige ambisjoner.

Hovedprioritering 2007:

- Oppfølging av arbeidet med personalpolitisk plattform ved å konkretisere virkemidler for rekruttering, livsfasepolitikk, medarbeidersamtaler, kompetanseutvikling og likestilling.

Personalpolitikk og personaladministrasjon

I 2007 ble det startet opp et HR-nettverk som skal være et hjelpemiddel for lederne ved UiO til å fokusere på strategiske saker innen organisasjon og personal og sikre god kommunikasjon mellom OPA og fakultetene. Personalkonsulentnettverket er revitalisert, og det ble startet opp et tiltak hvor personalmedarbeidere ved fakultetene medvirker i et arbeid med å forbedre rutinene i tilsettingsprosessen for vitenskapelig personale. For å sikre at internasjonale forskere blir tatt imot på en god og profesjonell måte, er det etablert en nettbasert vertskapshåndbok til hjelp for de som skal til imot gjesteforskere.

Lederutvikling

Arbeidet med lederutvikling har som formål å styrke fagmiljøene gjennom en målrettet satsning på faglig ledelse, som kan bidra til å rekruttere og beholde de beste. Det ble startet opp et utviklingsprogram for forskningsledere som et ledd i utviklingen av forskningsmiljøene. Videre arrangeres det ferdighetskurs for hhv. vitenskapelige og administrative ledere, lederutviklingsprogrammer, seminarer og samlinger.

Innføring av elektroniske systemer

Et prosjekt har vært i gang med å forberede innføring av elektronisk saksbehandling ved UiO, Oppstart av elektronisk arkiv skjer i februar og elektronisk saksbehandling ved pilotenheter i april og mai 2008. Det er i 2007 lagt ned et betydelig arbeid på å sikre stabil drift av lønns- og personalsystemet og kvalitetssikring i lønns- og avstemmingsrutinene. Som konsekvens av en

risikovurdering i forhold til lønnssystemet, har tempoet i avdelingens arbeid med oppfølging av personalpolitiske målsettinger måttet settes noe ned.

Likestilling
Universitetet i Oslo vedtok i 2006 en ny handlingsplan for likestilling mellom kjønnene (2007 – 2009), med overordnede måltall for andel nytilsatte kvinner i vitenskapelige stillinger. Fakultetene plikter også å utarbeide egne måltall basert på lokale utfordringer. En vurdering av oppnådde måltall for UiO som helhet baserer seg på måloppnåelse lokalt. Måltallene er imidlertid satt for 3 år, og da antall ansettelser ved fakultetene varierer fra år til år, kan en vurdering av oppnådde måltall først gjøres mot slutten av planperioden. Flere av fakultetene har imidlertid rapportert om at de har nådd måltallene sine for en eller flere stillinger.

Handlingsplanen fokuserer særlig på rekruttering og universitetet har satt i gang flere aktiviteter som skal bidra til å øke rekrutteringen av kvinner. Tiltak som kan nevnes er mentorprogrammet for kvinnelige forskere som ble igangsatt høsten 2007, og det toårige forskningsprosjektet om Kvinner i Realfag som ble igangsatt høsten 2007. I tillegg er det gjennomført en rekke tiltak og aktiviteter hos enhetene, som for eksempel seminarer, kurs, støtte til vitenskapelige reiser og frikjøp fra undervisning. Sistnevne synes å være et effektivt tiltak for å rekruttere kvinner til professorstillinger. Som første universitet i Norge har UiO også gjennomført en likestillingsvurdering av deler av budsjettet. Prosjektet har bidratt til å dokumentere og synliggjøre utfordringene på likestillingsområdet ved at ordinære, "kjønnsnøytrale" tiltak kan ha kjønnsskjeve utfall. Dette gir et klart signal om at likestilling i enda større grad må integreres i ordinær drift hos enhetene og i de sentraladministrative avdelinger.

Seniorpolitikk
Det er inngått en avtale mellom UiO og tjenestemannsorganisasjonene om seniorpolitiske tiltak. Avtalen omfatter arbeidstakere fra og med fylte 60 til 70 år ved UiO. Seniorpolitikken skal bidra til at UiO nyttiggjør seg den kompetanse som universitetets eldre arbeidstakere representerer. Formålet er samtidig at seniorene skal ha en meningsfull arbeidssituasjon, preget av arbeidsglede, mestring, faglig utvikling og sosial tilhørighet. I valg av konkrete virkemidler er det et arbeidsmiljøperspektiv, fokus på ledelsens ansvar, og individuell innretning av tiltak. Eksempler på tiltak kan være fleksibel organisering av oppgaver, praktisk tilrettelegging, tilpassing av kompetanse, etablering av veileder/mentorrolle, tilrettelegging for delvis AFP, redusert arbeidstid og lønnsmessige virkemidler.

Helse, miljø og sikkerhet
UiO har i 2007 arbeidet for å videreutvikle medvirkning gjennom den valgte verneorganisasjonen. Arbeidsmiljøutvalget har vedtatt ny organisering av verneorganisasjon for å øke aktivitet, sikre kommunikasjon og bidra til at universitetet samlet sett får brukt disse ressursene i arbeidet med å fremme et godt arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøutvikling har vært prioritert i 2007, både ved at det er gjennomført flere kartlegginger og gjennom utviklingsprosjekter for å utvikle egnet metodikk. For første ved UiO er det også gjennomført interne HMS-revisjoner på alle institutter på et større fakultet. Av løpende aktiviteter innen HMS-området er det særlig vektlagt opplæring til ledere og verneombud og andre ansatte.

Av planer for 2008 nevnes spesielt 1) økt fokus på sikkerhet, særlig knyttet til laboratorievirksomhet, strålevern og feltarbeid. 2) videreføring av satsing på arbeid relatert til organisatoriske forhold og psykososialt arbeidsmiljø.

Miljøledelse
UiO har etablert en rekke måleparametere innen de fire hovedområdene innen grønn Stat; innkjøp, transport, avfall og energi. Enøk har et kontinuerlig fokus både i UiOs bygninger i drift, ved ombygging og rehabilitering, og selvsagt i forbindelse med nybygg. Den største endringen innen

Grønn Stat satsingen i løpet av 2007 har vært innen innkjøpsområdet. Ved inngåelse av innkjøpsavtale er miljøfaktorer som miljøordninger, miljømerking, bruk av miljøfarlige kjemikalier og vedlikehold/service, inkludert transportordninger. Miljøkravene er vektet ved anbudsvurderingene.

Det er startet et arbeid for å implementere krav om universell utforming i innkjøpsavtalene. Innen avfalls- og transportområdet har en videreført lokale tilpasninger med tanke på å redusere omfang.

Økonomi

Hovedmål: **UiO skal ha et økonomisk grunnlag som gjør det mulig å realisere egne faglige ambisjoner, og bruke de midler universitetet selv disponerer målrettet og effektivitet.**

Hovedprioritering 2007:

- Bedre den økonomiske styringen og redusere ubrukte midler.

Status

Revisjon av UiOs regnskap for 2006 synliggjorde at UiO har betydelige utfordringer knyttet til kvalitetssikring av forvaltningsoppgaver. Særlig kritisk var håndtering av lønnsområdet. Som et resultat av dette har det vært behov for omprioriteringer i forhold til de planlagte hovedprioriteringene for 2007.

UiO har i 2007 gjennomført betydelige forbedringer til kvalitetssikring av lønnsområdet og har startet systematisk oppfølging av andre områder som kan være utgjøre en risiko i forhold til krav fra eier og tilsyn knyttet til god forvaltning av UiOs økonomi. Utover lønnsområdet er håndtering av eksterne prosjekter og innkjøp blitt prioritert.

Styret har med bakgrunn i disse utfordringene nedsatt et midlertidig kontrollutvalg for å følge opp tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet på regnskapene framover. I 2007 har det vært brukt omfattende ressurser for å sikre kvaliteten på lønns- og personalsystemet . I tillegg er det satt i gang arbeid med forbedringer knyttet til risikoområdene håndtering av ekstern finansierte prosjekter, innkjøp og styring av IT-prosjekter.

De samlede utfordringene i de administrative støttesystemene har medført at det i 2007 ble foretatt en styrking av området på vel 30 mill kroner. Satsingen trappes ytterligere opp i 2008.

Forbedringer innen forvalting krever økt fokus og oppfølging i hele organisasjonen og sammenlignet med tidligere organiseres arbeidet med direkte styring fra UiO sentralt. Alle risikoområder skal identifiseres, det skal gjennomføres analyser som avdekker de mest kritiske forholdene, dette skal danne grunnlag for konkrete forbedringstiltak som vil omfatte hele organisasjonen de nærmeste årene.

I tillegg til lønnsområdet er arbeidet kommet lengst for håndtering av eksternt finansierte prosjekter. Det er i 2007 iverksatt en total gjennomgang ved enhetene av alle aktive prosjekter ved UiO, blant annet for å sikre at bidragsprosjektene er totalbudsjettert og at det forligger arkiverte og signerte kontrakter.

Etter flere år der ubrukte midler var økende ble trenden snudd i regnskapet for 2006. Dette skyltes ekspansiv budsjettering for 2007. Resultatet for 2007 viser at ubrukte midler (note 15 i regnskapet) er økt med 33 millioner, men UiO har samtidig fått 65 millioner i nye økte øremerkninger til fremtide byggeprosjekter (IFI2) slik at midlene uten denne øremerkingen er redusert også i 2007. Internt hadde planlagt et høyere aktivitetsnivå, men flere forhold – herav signaler om kutt i 2008 og derav følgende tilpasninger fra enhetene i 2007 – gjorde at dette ikke ble oppfylt. Volum på ubrukte midler vil reduseres noe de kommende årene og ansees nå å være under god kontroll.

Økt fokus på bedre økonomisk styring har ikke blitt prioritert så høyt som planlagt i 2007. Dette skyldes omdisponeringer for å møte andre og mer risikofylte områder omtalt over. Det er satt i gang forbedringer av langtidsbudsjettering i hele organisasjonen, dette er vesentlig for god økonomisk styring. Det er også foretatt styrking av sentral bemanning og tettere samarbeid på tvers av de organisatoriske nivåene som danner et grunnlag for forbedringer de kommende årene.

UiO har i 2007 igangsatt et arbeid med innføring av et ledelsesinformasjonssystem som tar utgangspunkt i UiOs måltavle.

Infrastruktur

Hovedmål: **UiOs infrastruktur skal holde en standard som bygger opp under det faglige ambisjonsnivået for forskning, utdanning og formidling og sikre ansatte og studenter et godt og funksjonelt arbeidsmiljø der trivsel, estetisk kvalitet og moderne HMS-krav er ivaretatt.**

Hovedprioritering 2007:

- Realisere igangsatte prosjekter og oppstart av rehabilitering av PO-bygningen med planlagt ferdigstillelse i 2009–2010.

Status

UiO videreførte den økte satsingen på vedlikehold i 2007 og har ferdigstilt flere store tekniske vedlikeholds- og oppgraderings- prosjekter i løpet av året. Dette har blant annet omfattet;

- Tilstandsanalyse av samtlige egne eide bygninger
- Fasaderehabilitering på to høyblokker
- Renovering av 8 tak
- Utskifting 3 store ventilasjonsanlegg
- Bygging av 4 nye kjøleanlegg
- Skifting av heiser i fysikkbygningen
- En rekke oppgraderinger og utskiftinger av brannalarm, nødlysanlegg og branndører

Beredskapsarbeidet er fulgt opp ved å komplettere planverk og fullføre runden med øvelser for fakulteter og museer. Ombygging og full modernisering av UiOs døgnbemannede vaktsentral er ferdigstilt.

UiO har høsten 2007 ferdigstilt og styrebehandlet "Masterplan for universitetets områder", og i henhold til denne er det arbeidet målrettet videre med planer for flere store viktige infrastrukturprosjekter, herunder et nytt Kjemi - Life Science forskningsanlegg i Gaustabekkdalen nord, bygging av IFI2 og arbeid for statlig erverv av tomten til Sogn vgs.
Man har videre ferdigstilt prosjektering av nytt tilbygg Domus Medica og rehabilitering av PO-bygningen. Styret har vedtatt å igangsette begge disse prosjektene.

For nytt Kulturhistorisk museum på Sørenga og nytt klinikkbygg for Det odontologiske fakultet er første versjon av rom- og funksjonsprogram samt KS1 underlag utarbeidet og oversendt KD.
På oppdrag fra KD starter også arbeidet med nytt rom og funksjonsprogram for Naturhistorisk museum.

Andre viktige byggeprosjekt det er arbeidet med i 2007;

- Forprosjekt for rehabilitering av Domus Media (aula) og universitetsanlegget i sentrum i samarbeid med Statsbygg
- Tøyen Hovedgård - rehabilitering
- Nye magasinlokaler for KHM på Økern
- Ombygging B-lab (radioaktiv lab) for kjernekjemi, ferdigstilles våren 2008

- Dyreavdeling i Biologibygningen
- Etablering av 5 nye SFF og SFI med prosjekter i eksiterende bygningsmasse
- Blindernvn. 46 og Duehaugveien. - Ombygging til to nye gjesteforskerboliger og bygging av ti nye gjesteforskerboliger
- P.A.Munchs hus – ombygging av 1. og 2. etg. til student- og undervisningslokaler og kontor.
- Naturhistorisk museum – detaljprosjekt for samlokalisering av bibliotekene ved museet, i Geologisk museum.

Totalt har det vært investert ca 208 millioner kroner i bygningsmassen, men det har vært brukt ca. 547 millioner kroner til drift av bygningsmassen inklusive vedlikehold og servicetjenester.

5 UNIVERSITETSMUSEENE

Sektormål 5: **Universitetet i Oslo har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.**

Virksomhetsmål 5.1: Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitaliseringen av denne kulturarven.

Virksomhetsmål 5.2: Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvalting og av den interesserte allmennhet.

Status

Kulturhistorisk museum vil i 2008 flytte store deler av sine samlinger fra nåværende magasiner i leide lokaler og fra kjellerne i Historisk museum og Vikingskipshuset til et moderne spesialtilpasset magasinbygg på Økern i Oslo. Flyttingen er en del av oppfølgingen av Riksrevisjonens rapport om tilstanden til universitetsmuseenes samlinger.

Museene har fortsatt sitt store prosjekt for digitalisering av samlingene. I 2007 vil den nye etterorganisasjonen for Museumsprosjektet (MUSIT) reorganiseres og legges til USIT. Både museene og MUSIT har i 2007 hatt hovedfokus på arbeidet med tilgjengeliggjøring av databasene.

Kulturhistorisk museum (KHM)

KHM har i2007 hatt stort fokus på etableringen av og innflyttingen i nye eksterne magasiner på Økern i Oslo fra våren 2008. Det nye magasinbygget (7700 m2 leielokaler) vil romme spesialtilpassede magasinarealer av høy teknisk standard, som vil gi svært gode oppbevaringsforhold for samlingene. I 2007 har svært mye av fokuset vært rettet mot forberedelsene for flyttingingen til Økern, herunder muggsanering, registreringsarbeid og nedpakking. Innflyttingen i det nye magasinbygget i løpet av 2008 og 2009 vil i tiden frem til innflytting i det planlagte nye museumsbygget i Bjørvika rundt 2015 være det grunnleggende viktigste tiltak i arbeidet for varig bedring av oppbevaringsforholdene til KHMs samlinger.

Ved Historisk Museum er det i løpet av 2007 iverksatt flere tiltak for å bedre brannsikkerheten. Dette arbeidet vil fortsette i 2008.

KHM gjennomfører hvert år et omfattende program av utstillingsproduksjoner og av formidlingsaktiviteter rettet mot det allmenne publikum. I 2007 har det bl.a. vært fokus på utvikling av nye utviklingskonsepter for visning av funn fra årets arkeologiske utgravninger. I alt seks slike utstillinger ble åpnet i 2007. Det gjennomføres på årlig basis omvisninger for ca. 600 skoleklasser på Vikingskipshuset og Historisk museum; med basis i rammeøkning gitt av KD fra 2005 er det mulig å gi disse som gratistilbud. KHM samarbeider ellers med skolesektoren om videre utvikling av de pedagogiske tilbudene til skolene i samsvar med "Kunnskapsløftet" og deltar i "Den kulturelle skolesekkens" faste tilbud for alle elever i Oslo.

En viktig del av KHMs rolle som samfunnsaktør knytter seg til formidling og tilgjengeliggjøring av informasjon over nett. I 2007 har det vært særlig fokus på å få fremdrift i arbeidet med styrking av tilgangen til KHMs samlingdatabaser gjennom etablering av nye webportaler med nye søkemuligheter og forbedret brukervennlighet både for forskere, offentlige myndigheter og det allmenne publikum. En har i 2007 lyktes med å få satt denne oppgaven opp som en av de høyest prioriterte tiltakene i MUSITs (universitetsmuseenes felles IT-tjeneste) arbeidsplan for 2008. Et annet viktig satsingsområde i 2007

har vært arbeidet med utvikling av nye interaktive formidlingsformer over nett, herunder nettformidlingsportalen "Åpen arkeologi". Arbeidet med videreutvikling av portalen fortsetter i 2008.

Naturhistorisk museum (NHM)

De vitenskapelige samlingene innen biologi og geologi er grunnlaget for Naturhistorisk museum (NHM) som institusjon. Arbeid knyttet til samlingsforvaltning er hovedoppgaven. UiOs naturhistoriske samlinger utgjør ca. 65 % av hva nasjonen har av naturvitenskapelig samlingsmateriale. Av NHMs ca. 7,7 millioner objekter er 23 % digitalisert og ca. 17 % tilgjengelige på web. Samlingstilveksten var på 144 228 objekter, hvorav ca. 126 000 insekter.

NHMs samlingsvirksomhet utføres innenfor rammen av rapporten Naturvitenskapelige samlinger, Tiltak for samlingsbevaring 2004-12 (Del 1) – REVITA. REVITA er muliggjort gjennom øremerkede bevilgninger fra UiO sentralt og direkte fra departementet. I 2007 utgjorde samlet bevilgning 8,325 millioner kroner.

Som Riksrevisjonens undersøkelse av bevaring og sikring av samlingene ved fem statlige museer (Riksrevisjonen Dokument nr. 3:9 2002-2003) viser, er situasjonen for samlingene ved NHM i det alt vesentlige prisgitt uholdbare magasin- og oppbevaringsforhold. NHMs bevaringstiltak er knyttet opp mot opprettholdelse av daglig drift av museets prioriterte samlinger (herunder typesamlinger), samt tiltak rettet mot etterslep i samlingsforvaltningen. Bevaringstiltakene består i hovedsak av kurative tiltak som konservering, bestemmelse og databaseregistrering. Fysiske sikringstiltak planlegges og utføres i samarbeid med UiO/Teknisk avdeling, som er ansvarlig for bygningsmassen ved NHM. Digitaliseringsarbeidet følger vedtatte prioriteringsplaner og utføres blant annet i samarbeid med Digforsk. Selv om digitaliseringsarbeidet er en prioritert oppgave, kan dette ikke skje på bekostning av kurative tiltak for å sikre samlingene. Kurative tiltak var i 2007 konsentrert om botaniske samlinger og insektsamlingen, der viktige milepælmål ble nådd. Fysiske sikringstiltak ble i 2007 konsentrert om inventar og tilrettelegging av frigjorte lokaler for magasinbruk.

Museets utstillinger bringer viktig kunnskap til allmennheten. Dette skjer gjennom utstillinger, digitalisering av museets samlinger, skoleklassebesøk og annen nettbasert formidling og arrangementer. Sentralt i 2007 sto utstillingen *Mot naturens orden*, en utstilling om homofili i dyreverdenen.

II RISIKOVURDERING

Kunnskapsdepartementet understreket i tildelingsbrevet for 2007 nødvendigheten av å gjennomføre risikovurderinger for å kartlegge de viktigste risikoforholdene i forhold til virksomhetens måloppnåelse. Det ble påpekt at risikostyringen skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, og at SSØs veiledere skal legges til grunn for arbeidet.

UiO har i 2007 jobbet med risikostyring på flere forskjellige områder. Organisasjonen har kommet et vesentlig skritt videre når det gjelder forståelse av formålet med risikostyring: å prioritere og styre på det som er vesentlig .

Det ble i 2007 utviklet et malverk for risikovurdering av IT-prosjekter, og det har blitt gjennomført konkrete risikovurderinger av flere forvaltningsområder, for eksempel eksternfinansiert virksomhet. I disse sammenhengene har UiO opplevd at metoden, slik den er skissert blant annet av SSØ, er enkel å anvende og integrere i eksisterende styringsprosesser.

I forhold til UiOs strategiplan, årsplan samt KDs mål har UiO opplevd det som mer utfordrende å anvende risikostyring systematisk og stringent. Grunnen til dette er blant annet at UiOs strategiplan bærer mer preg av å være uttrykk for organisasjonenes visjon enn å formidle konkrete målsettinger og tiltak som enkelt kan operasjonaliseres, risikovurderes og følges opp. I arbeidet med UiOs årsplan for 2008 ble det foretatt en overordnet risikovurdering av hvert område (forskning, utdanning, kunnskap i bruk, medarbeidere, organisasjon, økonomi og infrastruktur). Dette var en nyttig prosess som, i tillegg til å resultere i de overordnede risikovurderingene som gjengis i årsplanen, utgjorde et verdifullt bidrag i retning av en videre implementering av risikostyring i hele planprosessen. UiO erkjenner at organisasjonen i 2007 ikke klarte å finne den endelige formen for hvordan risikostyring skal tilpasses og implementeres i organisasjonen, og at det må jobbes videre med dette i 2008.

Overordnet risikovurdering for årsplan 2008
UiO hadde som følge av videreføringen av kuttet i statsbudsjettet og egeninitiert aktivitet en underdekning i budsjettet på i overkant av 200 millioner kroner, som tilsvarer 5,7 % av grunnbevilgningen. Kuttene håndteres i hovedsak gjennom rammekutt til alle faglige enheter under universitetsstyret, samt alle sentrale avdelinger. Flere enheter får et større nominelt kutt i den disponible rammen enn i fjor. Realnedgangen er opp mot 6-7 % på enkelte fakulteter. Budsjettets hovedprofil medfører at en større andel av UiOs midler bindes til infrastruktur (areal) på bekostning av kjerneaktivitetene og ordinære sentrale tjenester.

I denne vanskelige budsjettsituasjonen er det avgjørende å prioritere de aktivitetene og den virksomheten som er aller viktigst for at UiO skal innfri sitt høye ambisjonsnivå i Strategisk plan. Årsplanen for 2008 skiller seg derfor fra tidligere årsplaner i inneværende strategiperiode ved at den klarere vektlegger noen få tversgående hovedprioriteringer som alle enheter skal legge vekt på. Utgangspunktet for denne tilnærmingen er hovedmålet fra Strategisk plan, heller enn mål og delmål på de enkelte målområdene.

Vi har stilt spørsmålet hva kjennetegner internasjonalt ledende forskningsuniversiteter, og hvilke faktorer er det særlig viktig å lykkes med for at UiO skal heve seg ytterligere mot toppen. Ut fra dette har vi definert kritiske suksessfaktorer. Ved hjelp av risikovurderinger er det utledet fem hovedprioriteringer som vil være aller viktigst for organisasjonen i 2008.

Det er lagt konkrete strategiske føringer på enhetene for å sikre at ressursene rettes inn mot hovedprioriteringene. Det er tydeliggjort i planen hva som forventes av de ulike organisasjonsleddene. Det er lagt vekt på at årets plan skal bidra til bedre planlegging og samhandling på tvers av nivåer og virksomhetsområder i organisasjonen.

Kritiske suksessfaktorer, risikoer og hovedprioriteringer
Hovedmål for perioden 2005-09: UiO skal styrke sin stilling som forskningsuniversitet av høy internasjonal standard.

Ledende internasjonale forskningsuniversiteter er kjennetegnet av følgende:

Forskning:	Høyt volum og høy kvalitet på forskningen. Mange toppmiljøer og jevn god kvalitet også mellom toppene.
Utdanning:	Det utdannes kandidater med høy kompetanse som er attraktive på arbeidsmarkedet. Undervisningen er forskningsbasert. Forskningsvirksomheten viktigste basis for utvikling av utdanningstilbudet.
Formidling:	Høy profil i samfunnet. Toppmiljøer og egne resultater fremheves og er viktigste basis for kontakt med samfunn og næringsliv.

Hovedmålet vil dermed være retningsgivende for hele virksomheten, inkludert de administrative støttetjenestene – ikke bare forskningen. Fem overordnede kritiske suksessfaktorer det er særlig viktig å lykkes med for å nå hovedmålet:

1. Sikre høy faglig kvalitet og større faglig konsentrasjon
2. Videreutvikle en attraktiv studieportefølje med utgangspunkt i universitetets forskningsprofil og langsiktige samfunnsbehov
3. Rekruttere de beste – både ansatte og studenter – og satse på talentene
4. Sikre helhetlig ledelse av organisasjonen og en profesjonell og effektiv administrasjon
5. Bli tydeligere i kommunikasjonen med samfunnet for øvrig for å få bedre rammebetingelser

Suksessfaktorene gir uttrykk for en villet utviklingsretning. De er formulert ut fra hva som ideelt sett tjener UiO best, uavhengig av de totale finansielle rammene og sammensetningen av finansieringsmodellens ulike komponenter. Når suksessfaktorene skal omsettes til konkrete årsplaner, må det tas hensyn til den aktuelle budsjettsituasjonen.

Kunnskapsdepartementet stiller i likhet med andre departementer krav om risikostyring. UiO arbeider med å integrere risikostyring i det løpende planarbeidet. De kritiske suksessfaktorene er identifisert gjennom en overordnet vurdering av risiko i forhold til å oppnå hovedmålet i strategisk plan. Oppnåelse av dette målet vil kreve målrettet innsats over lengre tid. Også når vi har utpekt hovedprioriteringer for 2008 har vi tenkt risiko. I denne vurderingen har vi i tillegg tatt høyde for hvor langt vi har kommet hittil i strategiperioden. Dette har gitt grunnlag for å peke ut følgende tversgående hovedprioriteringer for 2008:

1. Faglig prioritering: Fakultetene har i første fase sirklet inn prioriterte områder innen forskning. I fase to skal forskningsprioriteringene justeres, potensialet for tverrfakultære områder vurderes, og studieporteføljen analyseres i lys av forskningsprioriteringene og samfunnets langsiktige behov. Fase tre innebærer en samlet prioritering. Prosessen er nærmere beskrevet i en egen plan.

2. Rekruttering: Det skal utarbeides en tiltaksplan for rekruttering av vitenskapelig personale med utgangspunkt i identifiserte flaskehalser. Enhetene skal prioritere raskere og smidigere tilsettingsprosesser, og mer aktiv innhenting av kandidater. På studiesiden vil oppfølging av ny handlingsplan for rekruttering stå sentralt. Det er viktig å øke antall søkere til UiOs studier, særlig til realfag, fra minoriteter, og søkere fra utlandet.

3. Samfunnskontakt: UiO skal tydeliggjøre sine sterke sider og samfunnsmessige betydning overfor sentrale forsknings- og utdanningspolitiske aktører og beslutningstakere. Mye av denne virksomheten

vil i 2008 være knyttet til oppfølging av Stjernøutvalgets innstilling om organisering av norsk høyere utdanning.

4. Administrative styringssystemer: UiO skal i 2008 sikre en god innføring av nye administrative IT-systemer, herunder lønns- og personalsystem, elektronisk arkiv, innkjøpsystem, verktøy for prosjektøkonomistyring, ledelses- og informasjonssystem.

5. Internasjonalisering: Denne hovedprioriteringen kan ikke avledes direkte av risikovurderingen. Det internasjonale er allerede med i hovedmålsettingen for strategiperioden. I 2008 er det en prioritert oppgave å synliggjøre den store internasjonale aktiviteten ved UiO. I tillegg vil det å styrke samarbeidet med ledende institusjoner i utlandet, få flere internasjonale studenter, og utnytte det internasjonale markedet bedre i rekruttering av faglig personale være høyt prioritert.

Dette er prioriteringer alle enhetene skal ha fokus på. Hovedprioriteringene skal gi føringer for innretning av arbeidet innenfor hvert av målområdene i Strategisk plan. De har også ligget til grunn for utvalg av øvrige delmål/prioriteringer på hvert område.

Den vanskelige budsjettsituasjonen gjør at det ikke forventes at alle enheter prioriterer innsats på alle de øvrige prioriteringene. For hver hovedprioritering skal det utarbeides en kort framdriftsplan for sentralt koordinerte aktiviteter.

III LEDELSESKOMMENTARER TIL REGNSKAP 2007

Universitetet i Oslo (UiO) har en visjon om å utfordre kunnskapens grenser og gi den enkelte og samfunnet innsikt til å forme fremtiden. UiO ønsker å styrke sin posisjon som forskningsuniversitet av høy internasjonal standard. UiO skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. UiO skal drive forskning og faglig utviklingsarbeid. UiO skal formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for vitenskapens metoder og resultater. UiO har et særskilt nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning og for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Den økonomiske situasjonen ved UiO
Samlet sett har Universitetet i Oslo har hatt en positiv bevilgningsøkning siden 2002. Dette skyldes satsinger på spesielle områder, mens andre områder derimot har hatt en mindre positiv utvikling. Økningen er spesielt knyttet opp mot tildelinger til kvalitetsreformen, til økt uttelling på resultater og til øremerkede forhold (i hovedsak stipendiater). I løpende kroner har bevilgningen økt med 972 mill kroner, eller 38%. Mer enn 2/3 av budsjettveksten er knyttet til lønns- og priskompensasjon og tekniske justeringer. De "frie" midlene universitetet har fått de siste årene - ca 180 mill kroner – har medgått til å gjennomføre endringer knyttet til kvalitetsreformen, videre satsing på toppforskning, finansiering av egenandel i eksterne prosjekter (særlig bygg/arealer), delfinansiering av underfinansierte stipendiatstillinger (særlig innen medisin- og realfagsområdene) samt finansiering av lønnsutvikling ut over mottatt lønns- og priskompensasjon.

I 2007 og 2008 har universitetet fått en realnedgang i "frie" midler, dvs budsjettmidler som ikke er øremerket særlige formål. Denne nedgangen i grunnbevilgningene skjer i en situasjon der universitetet samtidig skal håndtere økninger i aktivitetsnivået gjennom behov for å styrke prosjektaktivitet generelt, til etablering av komplekse SFF'er og til økninger i antall ikke fullfinansierte stipendiater. I tillegg tilsier også profesjonalisering av forvaltningen gjennom innføring av en rekke nye administrative IT-systemer og ikke minst et vedlikeholdsetterslep for infrastrukturen at det er behov for et betydelig økonomisk løft. Den budsjettreduksjonen som ble gjennomført i 2007 for "frie midler" og som til dels blir videreført i 2008 har – samtidig med nødvendige tiltak på ovennevnte områder - bidratt til en anstrengt situasjon for den ordinære aktiviteten.

Den økonomiske situasjonen ved UiO – trender og utvikling
Årsregnskapet er avlagt i samsvar med reglene i de statlige regnskapsstandardene og etter "Beste praksis" for sektoren. Det vedlagte regnskapet er for Universitetet i Oslo, inkludert Tøyenfondet og Observatoriefondet.

Samlede inntekter utgjorde i 2007 4,991 mrd kroner mot 4,664 mrd kroner i 2006. Økningen i inntekter utgjør 7,0%, og det er en vekst på alle områder. Bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet (KD) øker med 186 mill kroner, eller 5,6%. Fra 2006 til 2007 økte eksterne prosjekter med 41 mill kroner (12,8%) til 360,7 mill kroner, mens prosjektmidler fra NFR økte med 48,6 mill kroner (9,0%) til 591,2 mill kroner. Universitetet har lagt vekt på økt uttelling av midler fra EUs program. Dette har gitt avkastning i form av en økning på 29% i den samlede tildelingen fra EU – til i alt 65,5 mill kroner. Av dette var 53,3 mill kroner midler fra EUs rammeprogram for forskning. Dette skyldes en god uttelling i siste søknadsrunde på 6.ramme-program. Uttellingen på første utlysing av 7.rammeprogram var ikke så god som ønsket, noe som kan virke inn på fremtidig uttelling.

Samlede driftskostnader utgjorde i 2007 4,952 mrd kroner mot 4,726 mrd kroner i 2006, en økning på 4,8%. Lønnskostnadene har økt gjennom de senere år både i form av en økning i antall ansatte og ved en generell lønnsglidning. Økningen er betydelig større enn for de øvrige driftskostnadene, noe som kan være en utfordring mhp fremtidig fleksibilitet i en virksomhet der lønnsandelen er på vel 60%. På den annen side kan økningen ses på som et uttrykk for satsing på humankapital, som er universitetets viktigste ressurs.

Pr 1. oktober 2007 var antall årsverk ved UiO 5790. Av dette var 3254 vitenskapelige årsverk og 1562 årsverk i teknisk-/administrative stillinger. I tillegg kommer 974 støttestillinger for undervisning, forskning og formidling. UiO har i perioden 2003-2007 hatt en vekst i antall årsverk på 14%. Forholdstallet mellom vitenskapelige og administrative årsverk har vært stabilt i perioden.

Investeringskostnadene har økt med 167 mill kroner eller vel 68% fra 2005. Dette skyldes hovedsakelig økt satsing på nye og tidsmessige arealer samt oppgradering av den nedslitte infrastrukturen som kjennetegner store deler av universitetet. Det vil være behov for å videreføre et høyt aktivitetsnivå i mange år framover.

UiO (inklusive Tøyenfondet og Observatoriefondet) har et samlet resultat i 2007 på 13,5 mill kroner, hvorav 4,4 mill kroner kan relateres til UiO isolert, og henføres til resultatet av avsluttede oppdragsprosjekter samt mottatt utbytte fra Forskningsparken AS.

Resultatet og derigjennom virksomhetskapitalen (UiO isolert) er lav i forhold til institusjonens størrelse for øvrig og de aktiviteter (antall og omsetning) som kan skape resultat. Det er behov for å arbeide med å øke avkastningen på oppdragsprosjektene både for å øke UiOs egenkapital og handlingsrom. I 2007 ble det avsluttet 59 oppdragsprosjekter, med et samlet overskudd på 2,5 mill kroner.

I 2007 har UiO fått tilsagn på gavebidrag på til sammen 160 mill kroner til henholdsvis medisinsk forskning og utstillingsveksthus på Tøyen.

Utfordringer og risikomomenter knyttet til regnskapet
UiO har i 2006 og 2007 hatt utfordringer knyttet til intern kontroll. Hovedutfordringen er innenfor områdene innføring av lønnssystem, eksterne prosjekter og innkjøp. Problemer relatert til innføringen av nytt lønns- og personalsystem medførte at Riksrevisjonen hadde vesentlige merknader til UiOs regnskap for 2006.

Styret har med bakgrunn i disse utfordringene nedsatt et midlertidig kontrollutvalg for å følge opp de brede tiltak som er iverksatt for å sikre god kvalitet på regnskapene framover. Det har vært brukt omfattende ressurser i å sikre kvaliteten på lønns- og personalsystemet og redusere den utfordringen som har oppstått i forhold til intern styring ved UiO. Når det gjelder eksterne prosjekter er det i 2007 iverksatt en total gjennomgang av alle aktive prosjekter ved UiO, blant annet for å sikre at bidragsprosjektene er totalbudsjettert og at det er full kostnadsdekning for oppdragsprosjektene. Det er også gjennomført en risikovurdering av området.

De samlede utfordringene i de administrative støttesystemene har medført at det i 2007 ble foretatt en styrking av området på vel 30 mill kroner. Satsingen trappes ytterligere opp i 2008.

UiO avleverer et regnskap som har vesentlige forbedringer, men fortsatt har svakheter og forbedringspotensial.

Avstemming av lønnssystemet er avsluttet og resultatet er tilfredsstillende. UiO har benyttet betydelige ressurser til å få kontroll på systemfungeringen, systempraktiseringen og transaksjonsflyten. Det er tilført kompetanse og utarbeidet rutiner og modell som sikrer avstemmingskvaliteten i 2007 og for fremtiden.

POLS prosjektet har vært en betydelig utfordring for UiO, men også en lærerik prosess. Kunnskap fra denne prosessen kan gjenbrukes i fremtidige prosjekter som omhandler innføring av IT systemer og komplekse endringer.

UiO har hatt fremgang, men har fortsatt utfordringer på lønn og systembruk knyttet til kompetanseheving, risikoreduksjon ved innføring av en kontrollmatrise og rutineutarbeidelse for alle vesentlige produksjonsprosesser.

Det er avdekket feil i systemene knyttet til beregning av pensjonsgrunnlag – feilen omfatter alle virksomheter som har benyttet SSØ som leverandør av SAP tjenester. Feilen medfører at grunnlaget for avsetning til pensjon blir feil. UiO har korrigert avsetningen slik at denne i det vesentlige er korrekt i det avlagt regnskapet. Statens Pensjonskasse og UiO har samarbeidet om automatisering av innmelding av pensjonsdata for ansatte på UiO. Aktiviteten er ikke avsluttet per. 31.12.2007 og vil bli videreført i 2008.

UiO har fortsatt utfordringer knyttet til håndtering og innberetning av elektroniske kommunikasjonsmidler. (Mobiltelefon, telefon, bredbånd som betales av arbeidsgiver)
Dette medfører feil i grunnlagene for skatt for den enkelte ansatt, samt feil grunnlag for beregning av arbeidsgiveravgift. I tillegg medfører det at pålagt informasjon som skal ytes på lønnsinnberetningen for den enkelte ansatte, blir mindre presis enn den burde være. Innberetningen for 2007 er bedret i forhold til i 2006. Nye rutiner skal implementeres i 2008.

Manglende muligheter for utdata fra lønnssystemet fremstår som en betydelig trussel i forhold til å dekke behov brukerne av lønnssystemet har. Særlig på områder som kontroll av data og på økonomistyringsområdet er det potensiale for forbedringer. Forbedringene skal skje gradvis utover i 2008, hvor de skal realiseres fortløpende ettersom nye rapporter tas i bruk, forbedres og produseres. Nye rapporter vil prioriteres i arbeidet med overtagelsen av SAP.

Omtale av vesentlige regnskapsmessige avvik i forhold til budsjett
Årsregnskapet er satt opp etter mal fra Kunnskapsdepartementet, gjeldende fra regnskapsåret 2007. Sammenligningstallene for 2006 er omarbeidet til ny mal. Det er ingen vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap utover endring i malverk.

UiO har i sitt budsjettarbeid valgt ikke å budsjettere finansregnskapet. Universitetet har en desentral styringsstruktur, og har derfor funnet det mest formålstjenlig å bygge opp budsjetteringen nedenfra innenfor strukturen i internregnskapet. Finansregnskapet følges tett opp spesielt hvert tertial, mens internregnskapet følges opp månedlig.

Aktiviteten ved UiO var i 2007 planlagt å ligge på et høyere nivå enn den tildelte bevilgningen fra KD skulle tilsi. Dette var basert på vedtatte forhåndsdisponeringer og på den forsiktighetskulturen som eksisterer ved institusjonen når det gjelder budsjettering. Forsiktigheten gjør seg spesielt gjeldende ved en forsiktig inntektsbudsjettering. Flere forhold – herav signaler om kutt i 2008 og derav følgende behov for tilpasninger fra enhetene i 2007 – medførte at det faktiske resultatet ble et mindreforbruk. Avviket mellom budsjett og regnskap kan ses på dels som et uttrykk for varierende kvalitet på budsjetteringen, og dels som et resultat av at enhetene gjennom store deler av 2007 har vært usikre på budsjettutviklingen i 2008 og har forventet og forberedt budsjettkutt.

Det detaljerte budsjettarbeidet ved UiO har et klart forbedringspotensiale. For 2008 vil derfor arbeidet med et detaljert langtidsbudsjett der enhetene kan følge opp forholdet mellom aktivitet og økonomisk utvikling, samt videre arbeid med prognoser bli prioritert.

Gjennomføring av aktivitetene i 2007 - foreløpig vurdering
I regnskapssammenheng er det ikke mulig å sammenstille resultater fra hovedaktivitetene med budsjett/regnskap, fordi resultater knyttet til undervisning og forskning ikke foreligger før regnskapsavleggelse og fordi resultater knyttet til formidling ikke rapporteres systematisk. Frist for rapportering av studiedata er medio februar, mens den for forskningsdata er ultimo februar. Kommentarene i det følgende er derfor foreløpige.

UiO har videreført og styrket arbeidet med satsing på spissmiljøer, etablering av forskergrupper og fagmiljøer på et høyt internasjonalt nivå. Det har vært en særlig satsing på spissmiljøer med stor grad av finansiering fra UiO, men også med eksterne bidrag. UiO har refordelt ytterligere 30 mill kroner i 2007 til dette formålet. Resultatene kommer først i form av mer eksterne midler, og på sikt også i form av økt publisering.

UiO har gjennom flere år hatt for lav utnytting av stipendiatstillingene med bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Høsten 2004 var utnyttingsgraden nede i 87%, men er høsten 2007 på mer enn 100%.

Det ser ut til at UiO vil få en økning i antall publiseringspoeng i 2007, og det må forventes en videre økning de kommende år, blant annet knyttet til etableringen av nye SFF'er. Også når det gjelder antall avlagte doktorgrader ser utviklingen positiv ut, blant annet knyttet til en økning i antall personer på doktorgradsprogram på Det Medisinske fakultet.

På utdanningssiden har arbeidet med bedring av kvalitetssikring og gjennomstrømmingen, samt å redusere frafall og bedre rekrutteringen til realfag blitt prioritert. Gjennomstrømmingen har vist en positiv utvikling etter innføringen av kvalitetsreformen. Basert på tall for vårsemesteret 2007 er det grunn til å forvente en økning i avlagte studiepoeng i 2007. Det forventes en ytterligere økning av studiepoengproduksjonen pr student i de kommende årene.

De ubrukte midlene for den bevilgningsfinansierte virksomheten ved UiO utgjorde ved utgangen av 2007 363 mill kroner – en økning på 33 mill kroner fra 2006. Av dette utgjorde midler fra Norges Forskningsråd 193,8 mill kroner. Utviklingen de senere år har vært som følger:

(mill kr)	2007	2006	2005
Bevilgningsfinansiert virksomhet	363,0	329,7	397,1
- herav NFR	*193,8*	*198,8*	*183,0*

Overføring av basisbevilgningen fra KD økte fra 2006 til 2007 med 24 mill kroner til 92 mill kroner. Dette skyldes i hovedsak at tildelte øremerkede midler til utstyr økte med 65 mill. kroner i 2007, mens kostnadene først påløper i 2008-2010. Dersom disse øremerkede midlene holdes utenfor, har UiO disponert mer enn årets bevilgning på post 50-52.

Det er vedtatt en strategi for forhåndsdisponering eller readressering av midler internt på UiO. Strategien innebærer at UiO i løpet av en treårsperiode vil øke volumet på sine forhånds-disponeringer fra 102,5 mill kroner i 2006 og inntil 356 mill kroner i 2009. Det er lagt opp til en relativt kort tilbakebetalingstid, de første årene med 50 mill kroner årlig. Midlene benyttes til å øke investeringene særlig knyttet til bygg og nye IT-systemer, og opptrappingen av satsningene på faglige spissmiljøer videreføre. Disse beslutningene gjør at UiO tar større risiko og at handlingsrommet fremover reduseres. Størst er investeringen knyttet til rehabilitering av PO-bygget.

Investeringer og større vedlikeholdsoppgaver

UiO brukte i 2007 til investeringer og påkostninger i alt 386,7 mill kroner. Dette var en økning på 53,5 mill kroner fra foregående år. Økningen er spesielt knyttet til eiendom og bygg (egne og leide) med 30 mill kroner og teknisk data og undervisningsutstyr med 20 mill kroner.

UiO har prioritert arbeidet med forbedringer av bygningsmassen. I 2007 er det totalt investert ca 180 mill kroner i bygningsmassen, mens det er brukt ca 441 mill kroner til drift (inkl vedlikehold og servicetjenester).

Av sentrale prosjekter i 2007 kan nevnes rehabilitering Tøyen Hovedgård, etablering av 5 nye SFF og SFI med prosjekter i eksisterende bygningsmasse, nye gjesteforskerboliger, ombygging B-lab for kjernekjemi, nye magasinlokaler for KHM, dyreavdeling i Biologibygningen, ombygging P.A. Munchs hus.

UiO ferdigstilte høsten 2007 "Masterplan for universitetets områder", og i henhold til denne er det arbeidet målrettet videre med planer for flere viktige infrastruktur. Herunder nevnes et nytt Kjemi – Life Science forskningsanlegg i Gaustadbekkdalen nord, bygging av IFI2, forprosjekt rehabilitering Domus Media og universitetsanlegget i sentrum, Domus Medica og rehabilitering av PO-bygningen. Det har vært en prioritert oppgave å styrke vedlikeholdsinnsatsen og sikre planmessig arealdisponering. Arealutfordringen ved universitetet har medført at UiO for 2007 i tillegg til interne arealer har leid arealer for 183,7 mill kroner. Til investeringer og vedlikehold av universitetets egne bygninger ble det i 2007 brukt 221 mill kroner, mot 195 mill kroner året før.

Universitetet i Oslo har en visjon om å utfordre kunnskapens grenser og gi den enkelte og samfunnet innsikt til å forme sin fremtid. UiO skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. UiO skal drive forskning og faglig utviklingsarbeid. UiO skal formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for vitenskapens metoder og resultater. UiO har et særskilt nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning og for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Det foreløpige årsregnskapet og ledelseskommentaren for 2007 ble lagt frem for kontrollkommiteén til orientering i møtet 11. februar 2008. Styret vil behandle årsregnskapet og ledelseskommentaren i sitt møte 26. februar 2008. Ledelseskommentaren og årsregnskapet er derfor å anse som foreløpig inntil den er behandlet av styret 26. februar 2008. Dette er avklart med Kunnskapsdepartementet i henhold til møte av 13. februar 2008.

IV PLANER 2008

1 FORSKNING

KD:

Sektormål 2: **Universitetene skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad.**

Virksomhetsmål 2.1: Universitetenes skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.2: Universitetenes skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

UiO:

Hovedmål: **UiO skal styrke sin stilling som forskningsuniversitet av høy internasjonal standard**

Status og risiko

UiO har de siste årene lykkes godt med å bringe flere forskergrupper opp på internasjonalt toppnivå. Hovedutfordringen framover blir å skape større bredde i toppen og jevnere kvalitet mellom toppene. Størst potensial for forbedring finnes antakelig på rekruttering av faglig personale. Rekrutteringen av etablerte forskere må bli mer offensiv. Forskning framstår fortsatt med for uklare karriereveier for potensielle rekrutter. Vi må også bli bedre til å inngå strategisk samarbeid med internasjonale partnere for å løfte forskningskvaliteten.

Småforskmidlene har sikret et stort antall forskere økt handlingsrom på driftssiden. Det er stadig et uutnyttet potensial i forhold til å hente inn mer ekstern finansiering. Vi må også bli flinkere til å skjerme sammenhengende tid til forskning. Det er stadig en utfordring for mange enheter å bedre gjennomføringsgraden og forkorte gjennomføringstiden i forskerutdanningen.

De største risikoene på forskningsområdet knytter seg til at vi ikke lykkes med forskningsprioriteringene innen faglig prioritering, og at vi ikke klarer å rekruttere faglig personale av en kvalitet som skal til for å nå hovedmålet vårt.

Strategiske føringer:

Enhetene bør skjerme prioriterte områder (områder med påvist styrke og/eller potensial) ved behov for kutt i rammen. Enhetene må rette ressursinnsatsen mot hovedprioriteringene beskrevet under, og de fakultetene som har kommet fram til klare prioriteringer i fase 1 av Prosess faglig prioritering bør vurdere å gi forrang til disse områdene (områder med påvist styrke og/eller potensial) ved tildeling av strategiske midler, både fra UiO sentralt (Småforskmidler, startpakker) og fra eventuelle egne potter.

Hovedprioriteringer

Gjennomføre fase to og tre av faglig prioritering og forberede implementeringen

Faglig prioritering skal gi et samlet bilde av hvor UiO skal ha sterke fagmiljøer i framtiden. Resultatet skal bidra til å gi UiO en tydeligere forskningsprofil og budsjettmessige prioriteringer de kommende årene. Prosessen pågår i perioden sommeren 2006-2008.

- Enhetene skal prioritere det videre arbeidet med den fakultære delprosessen under fase to – justeringer av forskningsprioriteringer. Her har enhetene fått spesifiserte oppdrag.
- Enhetene skal bidra inn i fellesprosessene fram mot endelig vedtak, bl.a. arbeidet med tverrfakultære prioriteringer.
- Parallelt med den faglige prioriteringen skal implementeringen forberedes gjennom økonomiske analyser og vurdering av virkemidler på personal- og organisasjonssiden, jf. kap. 6.

Mer offensiv rekruttering av vitenskapelig personale

- UiO sentralt skal utarbeide en tiltaksplan for rekruttering som skaper mer sammenhengende karriereveier fra master til professor, og gjør UiO mer attraktiv for eksterne forskere.
- Enhetene skal etterstrebe raskere tilsettingsprosesser, mer aktiv innhenting/headhunting av gode kandidater eksternt til ledige vitenskapelige stillinger.
- Enhetene skal ha en planmessig gjennomgang av bemanning og kompetanse sett i relasjon til prioriteringer og oppgaver. Handlingsplan for likestilling bør legge føringer for rekrutteringsprosessene.

Bruke internasjonalisering forskningsstrategisk for å vinne styrke

- UiO skal bli bedre til å søke internasjonale samarbeidspartnere som kan bidra til å løfte forskningsfelt ved universitetet. Ressursknappheten fordrer en strengere prioritering av samarbeidspartnere. En mulighet er å la toppmiljøene våre være utgangspunkt for å inngå nye institusjonelle samarbeidsavtaler.
- Styrke mottaksapparatet for internasjonale forskere.

Øvrige prioriteringer

Utnytte eksterne finansieringskilder på en bedre måte

- Enhetene skal identifisere og utnytte muligheter til å hente inn ny ressurser fra Forskningsrådet, EU og evt. andre relevante kilder.
- Enhetene skal styrke arbeidet med å hente inn eksterne midler, herunder hjelp til søknadsskriving, kompetanseheving og erfaringsutveksling.
- UiO sentralt skal styrke nettverkene med fakultetene på dette området, og bidra til kompetanseheving og erfaringsutveksling på tvers.
- Egenandelen ved eksterne prosjekter bør reduseres slik at prosjektene i mindre grad tapper enhetenes grunnfinansiering. For alle nye prosjekter skal det foreligge et totalbudsjett der enhetens egenandel fremgår. Fra og med 2008 skal enheten, normalt ved instituttleder, vurdere egenandelens omfang og se den i forhold til enhetens økonomi og faglig viktighet. Vurderingen skal dokumenteres. Egne ansattes tidsbruk på prosjektene skal i større grad dekkes av ekstern finansieringskilde i form av frikjøp, slik at egenandelen reduseres. Dette medfører at søknader ikke skal sendes der egenandelen ikke kan forsvares ut fra vurderingene over. Dersom innvilget beløp avviker fra søknadsbeløpet skal normalt prosjektets volum reduseres og ikke enhetens egenandel økes.

Bibliotek- og IT-ressurser i forskningen

- UB skal ha tett kontakt med forskersamfunnet og sikre at informasjonsressurser og tjenester optimaliseres. Biblioteket blir skjermet for kutt, det forventes derfor at en større andel av midlene som bevilges går til innkjøp av tidskrifter og bøker.

- USIT skal tilby ressurser, tjenester og støtte i form av programvare, beregnings- og lagringstjenester, tilgang til datasamlinger og avansert brukerstøtte.

Sikre mer sammenhengende tid til forskning

- Enhetene skal skjerme sammenhengende tid til forskning, for eksempel gjennom endret undervisningsopplegg, jf. tiltakspakken for oppfølging av internevalueringen av kvalitetsreformen.

Styrke faglig ledelse

Drøye 40 forskningsledere på ulike nivåer ved UiO fullfører våren 2008 et kursopplegg i forskningsledelse.

- Det skal starte opp et nytt kurs høsten 2008.
- Enhetene skal sørge for at kompetansen forskningslederne erverver gjennom kurset aktivt blir tatt i bruk og integreres i forskningsprosessene.

Styrke forskerutdanningen

I 2007 ble det prioritert å etablere kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen, og revisjon av forskriftene. Det gjenstår fortsatt å utarbeide enkelte avtalemaler, men arbeidet i 2008 skal dreies mot innhold og ambisjoner for utdanningen. Evaluering av UiOs forskerskoler vil stå sentralt. I tillegg vil høringsprosessen knyttet til Stjernøutvalgets innstilling og KDs arbeid med Stortingsmeldingen om forskerrekruttering trekke opp rammer for dette arbeidet.

- Enhetene skal som før legge vekt på å tilrettelegge for bedre gjennomføringsgrad og kortere gjennomføringstid i forskerutdanningen, for eksempel ved bedre integrering av ph.d.-kandidatene i forskningsmiljøene.
- Enhetene skal iverksette tiltaksplanen mot forskningsfusk. UiO sentralt skal bistå med iverksettingen, og måle enhetenes oppfølging av tiltaksplanen.
- En gjennomgang av og plan for videre utvikling av innholdet i forskerutdanningen ved UiO iverksettes i 2008. Arbeidet med rekrutteringsmeldingen og Stjernø-utvalgets innstilling vil bli sett i sammenheng med dette.

2 UTDANNING

KD:

Sektormål 1: **Universitetene skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerlig utviklingsarbeid og erfaringskunnskap**

Virksomhetsmål 1.1: Universitetene skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Virksomhetsmål 1.2: Universitetene skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Virksomhetsmål 1.3: Universitetene skal ha et utstrakt internasjonalt utdanningssamarbeid av høy kvalitet, som både bidrar til økt utdanningskvalitet og sikrer kvalifiserte kandidater til samfunns- og næringsliv.

UiO:

Hovedmål: **UiO skal utdanne kandidater med fagkompetanse på høyt europeisk nivå og gi studentene godt grunnlag for videre utvikling – både som fagpersoner og samfunnsborgere**

Status og risiko

UiO har igangsatt fase 2 av prosess for faglig prioritering. NOKUT har gjennomført revisjon av akkreditering for de femårige masterstudiene og ph.d.-studiene for odontologi, farmasi og rettsvitenskap samt evaluering av kvalitetssystemet ved UiO. Alle er anbefalt godkjent. UiO har videreført arbeidet for å sikre at kvalitetssystemet blir et verktøy for systematisk utvikling og oppfølging av studiekvaliteten. UiO har fortsatt en god søkning til sine studier, men har hatt en nedgang blant førsteprioritetssøkere i perioden 2005-07.

Fakultetene har gjennomført en rekke ulike tiltak for å bedre gjennomstrømningen i studiene, men UiO kan ikke vise til en vesentlig vekst i studiepoeng pr. student for 2007. Alle fakultetene har lagt ned et stort arbeid med programplanene i 2007 der hovedvekten har vært å gi en bedre beskrivelse av læringsutbytte og arbeidslivsrelevans. Forberedelser til gjennomføring av Kandidatundersøkelser er forsinket. Hovedfunnene fra den interne evalueringen av kvalitetsreformen viser at intensjonene langt på vei er oppfylt, men at en stram budsjettramme innebærer en begrensning når det gjelder muligheten for fullt ut å realisere intensjonene.

De største risikoene på utdanningsfeltet er å ikke lykkes med å koble forskningsprioriteringene med den langsiktige utviklingen av studieporteføljen, samt at vi ikke tiltrekker oss dyktige og motiverte studenter. En drastisk reduksjon av studiekvaliteten vil også kunne medføre redusert attraktivitet for UiOs kandidater på arbeidsmarkedet samt redusere muligheten for å rekruttere dyktige og motiverte studenter.

Strategiske føringer

I en presset økonomisk situasjon er det avgjørende å ha en bevisst lokal styring av ressursene knyttet til undervisning, veiledning og vurdering. Det er viktig å gjennomføre kuttene der de gir minst skade for studiekvaliteten og dermed gjennomstrømning. Fakultetene bør først og fremst vurdere å redusere valgfriheten i studieprogrammene, eksempelvis å tilby færre emner pr semester og ha faste løp i starten av programmene. Fakulteter som fremdeles brukes to sensorer på lavere grad og kurs på

mastergrad må vurdere å gå over til en sensor. Fakultetene må gjennomgå sine regler for å vurdere om det er innsparingsgevinster (innenfor rammen av UiOs forskrift) knyttet til mindre fleksibilitet i forbindelse med utsatt eksamen, ny eksamen, gjentak av eksamen, og lignende. Budsjettkuttet innebærer at UiO ikke kan prioritere nye løft med hensyn på studiekvalitet.

Hovedprioriteringer:

Gjennomføre fase 2 og 3 av faglig prioritering og forberede implementeringen

- Det skal som ledd i prosessen for faglig prioritering fase 2 foretas en helhetlig gjennomgang av dagens utdanningstilbud og en vurdering av hvilke prioriteringer som bør legges til grunn for langsiktig videreutvikling av utdanningsvirksomheten. Det konkrete formålet med porteføljeanalysen er å få identifisert hvilke områder som bør prioriteres og dermed stå i sentrum for langsiktig programutvikling ved UiO fremover. Porteføljeanalysen foretas fakultetsvis. Parallelt med den faglige prioriteringen vil implementeringen bli forberedt gjennom økonomiske analyser og vurdering av virkemidler på personal- og organisasjonssiden, jf. kap. 6.

Rekruttere dyktige og motiverte studenter til UiOs studietilbud

Målsetningen er å opprettholde høye opptakskrav til våre studier og at andelen som har et studium ved UiO som førsteprioritet skal økes til samme nivå som i 2004.

- Det skal utarbeides en ny handlingsplan for rekruttering hvor viktige elementer vil være å få flere studenter til realfag, flere søkere med minoritetsbakgrunn og større rekruttering fra utlandet, særskilt på master.
- Tiltaksplanen for rekruttering til realfag følges opp ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

UiO skal videreføre den internasjonale dimensjonen i utdanningene

Universitetsstyret vedtok 2007 at UiO fortsatt skal ha høye ambisjoner for arbeidet med *internasjonalisering av studier*.

- Ambisjonene skal nedfelles i en egen handlingsplan for studentmobilitet.
- Fakultetene skal angi langsiktige mål og måltall i årsplanen for 2008 samt nedfelle dette i konkrete tiltak og virkemidler med vekt på både delstudier og hele grader, inkl fellesgrader.
- Fakultetene selv er ansvarlig for å prioritere midler til feltet i 2008.

Øvrige prioriteringer

UiO skal arbeide aktivt med videreutvikling av kvalitetssystemet for utdanningen

- *NOKUT* anbefaler at UiOs kvalitetssystem for utdanningen godkjennes og UiO har fått flere konkrete utfordringer som må følges opp. Det gjelder bl.a. å finne fram til tiltak som kan bedre den enkelte vitenskapelig ansattes forståelse av og motivasjon for systematisk kvalitetsutviklingsarbeid. Det må fortsatt være et fokus på forenkling av evalueringssystemet. Det vil videre være viktig å forsterke innsatsen med å gi tilbakemeldinger til studentene på gjennomførte evalueringer, også med henblikk på å forebygge evalueringstrøtthet. Komiteen har lagt vekt på at UiO må øke innsatsen i forhold til å integrere kvalitetssystemet i universitetets øvrige styringssystem. For at arbeidet med utvikling av studiekvaliteten blir troverdig må det være koblet til målrettede tiltak, reelle prioriteringer og budsjettmessige konsekvenser. Oppfølgingsarbeidet gjøres i sammenheng med UiOs egen plan for studiekvalitet og læringsmiljø og fakultetenes planer.

God utdanningskvalitet skal gi bedre gjennomstrømning

- Arbeidet for å bedre studiekvalitet og gjennomstrømningen må fortsette, særskilt på allmennfakultetene. Det er viktig for UiO at studiepoengproduksjonen pr. student øker på programmer med lavt gjennomsnitt. UiOs egen plan for studiekvalitet og læringsmiljø skal være retningsgivende, men fakultetene selv må prioritere sine viktigste utfordringer. Arbeidet med å utvikle gode og relevante undervisnings- og vurderingsformer må stå sentralt. Dette arbeidet krever en god kobling mellom faglige, pedagogiske og teknologiske aspekter, ikke

minst å utvikle gode og rasjonelle opplegg for fleksibel læring. UB skal også som ledd i dette tilby studentene gode læringsmiljøer med gode arbeidsplasser, informasjonsressurser og tjenester. UB skal bidra til at UiOs studenter har kunnskap om relevante fagressurser og kompetanse til å bruke dem.

- Universell utforming skal være en norm for alt utviklingsarbeid.
- Oppfølgingen av *den interne evalueringen av kvalitetsreformen* er nedfelt i forslag til 50 tiltak. Det må prioriteres mellom disse tiltakene. Det er viktig å knytte oppfølgingen til UiOs egen plan for studiekvalitet og læringsmiljø og fakultetenes planer for øvrig. Fakultetene skal ha en selektiv oppfølging av tiltakene.
- Fakultetene forventes å arbeide videre med å utforme tydelig studieprogrammenes *arbeidslivsrelevans* og tiltak knyttet til overgang til arbeidslivet. Arbeidet rundt planlegging (og igangsetting) av kandidatundersøkelser, spesielt ved allmennfakultetene, skal gjennomføres i 2008.

3 FORMIDLING OG INNOVASJON

KD:

Sektormål 3: **Universitetene skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universitetene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.**

Virksomhetsmål 3.1: Universitetenes skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2: Universitetenes skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

UiO:

Hovedmål: **UiO vil bidra aktivt til at forskningsbasert kunnskap nyttiggjøres i samfunnet og arbeide for å gi allmennheten innsikt i vitenskapelig tenkning og oppdatert kunnskap om forskningens resultater**

Status og risiko

Kommunikasjon, internt og eksternt, for å formidle og høyne profilen på vår forskning og utdanning, har ikke blitt vektlagt sterkt nok på universitetet. Det er kommet i skyggen at UiO er blant verdens 200 beste universiteter, og at ingen andre norske universiteter kan måle seg med dette. I et langsiktig perspektiv er det viktig at vi som institusjon konsekvent og kontinuerlig framstår som det nasjonale flaggskipet vi faktisk er. At vår profil ikke er tydelig nok går trolig utover våre rammebetingelser, og vi får ikke uten videre de beste studenter og ansatte.

Samfunnskontaktarbeidet har vært relativt fragmentert, preget av at det har vært utøvd forholdsvis langt nede i organisasjonen. Universitetet har derfor et forbedringspotensial for politisk og strategisk gjennomslagskraft.

Forskningsformidlingen hadde i 2007 et godt gjennomslag mot publikum, men kan styrkes ytterligere blant annet gjennom forskningsformidlingen på nettet. Kvaliteten på nettsidene må gjenspeile at UiO skal være et fremragende forskningsuniversitet i internasjonal målestokk.

Birkeland Innovasjon har gjennom flere år arbeidet systematisk for å fremme en innovasjonskultur ved UiO. Arbeidet har nå begynt å gi konkrete resultater i form av lisenser og bedriftsetableringer.

Det aller viktigste for samfunnskontakten framover er at UiO framstår tydelig, sterkt og samlet utad mot opinionsdannere og beslutningstakere på ulike nivåer.

Hovedprioriteringer

Ta et mer samlet grep om UiOs samfunnskontakt

- Fortsette samfunnskontaktarbeidet, først og fremst gjennom en bedre koordinering av UiOs relasjon til ulike målgrupper. Dette arbeidet ledes av IA i koordinering med FA, STA og ØPA i sentraladministrasjonen. Museene vil også spille en viktig rolle i dette arbeidet. På fakultetene og museene er det opprettet egne kontaktpersoner for samfunnskontaktarbeidet, og det forventes at disse bidrar aktivt inn til den samfunnskontaktgruppen som er nedsatt.
- Oppfølging av Stjernøutvalgets innstilling.

- Få bedre fram UiOs faglige styrker og rolle i samfunnet. Dette dreier seg om å profilere universitetet bedre både nasjonalt og internasjonalt.
- Arbeide videre med forberedelsene til UiOs 200 års jubileum i 2011.

Øvrige prioriteringer

Fremme kvalitet og gjennomslag i allmennrettet formidling

- Universitetsbiblioteket (UB) vil aktivt påvirke og støtte UiOs forskere og stipendiater til å gjøre sine forskningsarbeider og avhandlinger tilgjengelige i UiOs åpne publiseringsarkiv DUO og gjennom publisering i Open Access tidsskrifter.
- UB skal videreutvikle det elektroniske biblioteket i takt med utviklingen av UiOs nye nettsted.
- Fortsette arbeidet med å styrke formidlingen gjennom forskningsmagasinet Apollon, de større arrangementene som Åpen dag, Forskningstorget, Astrofestivalen og andre.
- I 2008 vil det være et særskilt fokus på nye webbaserte formidlingsformer, herunder lansering av nettportalen "Åpen arkeologi".
- I noen grad blir også skolebesøk og utdanningsmesser brukt til formidlingsaktiviteter. Det forventes at enhetene på universitetet stiller seg positive og griper muligheter til å bidra aktivt inn i denne forskningsformidlingen.
- NHM vil tidlig i 2008 åpne sine nye nettsider som, sammen med museets øvrige virksomhet, er av stor betydning for rekruttering til realfagene.

Utvikle UiOs nettsider slik at de gjenspeiler UiOs ambisjon om å være et forskningsuniversitet på høyt internasjonalt nivå.

- Universitetets nettsider er UiOs viktigste kanal for rekruttering, formidling og informasjon, og vil gjennomgå en overhalingsprosess for å kunne gjenspeile at vi er et forskningsuniversitet på høyt internasjonalt nivå. Dette gjøres gjennom prosjektet Ny UiO web. Dette er et prosjekt som i høy grad angår hele universitetet, og det forventes at alle enheter bidrar etter beste evne inn i det arbeidet som skal utføres. Det er allerede rundt 1200 personer knyttet til webarbeidet på UiO, og mye arbeid vil – ved siden av en modernisering av det tekniske og designmessige - bli lagt inn i en bedre organisering av disse store ressursene. Prosjektet vil pågå i om lag tre år, forutsatt de nødvendige budsjettmessige rammer.

Utarbeide policy for kunnskapsoverføring, næringslivskontakt og innovasjon

Det er en økende erkjennelse ved UiO at kunnskapsoverføring må ses i en bredere sammenheng enn bare innovasjon og næringslivskontakt. Kommersialisering er ett viktig element, men langt fra det eneste. For eksempel representerer alle kandidatene UiO hvert år uteksaminerer en massiv kunnskapsoverføring til arbeidslivet, både privat og offentlig sektor.

- UiO skal i 2008 utarbeide en bredt fundert policy for innovasjon og kunnskapsoverføring til samfunnet.

4 PERSONAL OG ØKONOMI

KD:

Sektormål 4: **Universiteter og høyskoler skal ha personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.**

Virksomhetsmål 4.1: Universitetenes skal føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å rekruttere og utvikle kompetanse som reflekterer institusjonens oppgaver og ansvarsområder.

Virksomhetsmål 4.2: Universitetenes skal gjennom din personalpolitikk medvirke til et godt arbeidsmiljø og mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Virksomhetsmål 4.3: Universitetenes skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen med fokus på god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonenes strategiske prioriteringer

UiO:

Hovedmål: **UiO skal søke, og selv bidra til å utvikle, medarbeidere som kombinerer kompetanse, engasjement, selvstendighet og ansvarsbevissthet. Som arbeidsplass skal UiO preges av likeverd, respekt, deltakelse og medbestemmelse.**

UiO skal være en utviklings- og handlingsdyktig organisasjon, som aktivt søker impulser fra samfunnet, nyttiggjør seg ideer og innspill fra medarbeidere og studenter, og evner å prioritere for å innfri faglige ambisjoner.

UiO skal ha et økonomisk grunnlag som gjør det mulig å realisere egne faglige ambisjoner, og bruke de midler universitetet selv disponerer målrettet og effektivitet.

UiOs infrastruktur skal holde en standard som bygger opp under det faglige ambisjonsnivået for forskning, utdanning og formidling og sikre ansatte og studenter et godt og funksjonelt arbeidsmiljø der trivsel, estetisk kvalitet og moderne HMS-krav er ivaretatt.

Status og risiko

De siste årene er det avdekket nye utfordringer i forhold til områdene medarbeidere, organisasjon, økonomi og infrastruktur (ofte omtalt som under fellesbegrepet "Ressursene"). UiOs ambisjoner, prosess faglige prioriteringer og en svakere finansiell utvikling stiller større krav til ledelse i hele organisasjonen. Universitetet har tre ganger på under ti år fått alvorlige merknader til regnskapet. Dette er et uttrykk for at UiO ikke har tatt inn over seg nye krav til forvaltning, som følge av økt frihet og handlingsrom, på en tilfredsstillende måte. UiO har et etterslep i forhold å tilfredsstille krav til kvalitetssikring, kontroll og styring samt til innføring av IT-systemer.

På denne bakgrunn er det å sikre helhetlig ledelse av organisasjonen og en profesjonell og effektiv administrasjon identifisert som en kritisk suksessfaktor for at UiO skal nå sine mål å styrke sin posisjon som forskningsuniversitet. Delmålene og hovedprioriteringene er derfor justert i forhold til slik de fremstår i strategisk plan.

De største risikofaktorene for implementering av administrative systemer er knyttet til styring av prosjektene og evnen til å tilpasse arbeidsprosesser, rutiner og organisasjon til nye systemer. I prioritert rekkefølge er følgende risikoområder for økonomi identifisert: å sikre stabil lønnsproduksjon og god kontroll mellom lønnssystem og regnskapssystem, kvalitetssikre oppfølging av eksternt finansierte prosjekter, rutiner og kontroll knyttet til innkjøp og tilgjengeliggjøring og kvalitetssikre og utnytte styringsinformasjon

Innen infrastruktur anses mangelen på midler for å dekke behov for økte arealer samt vedlikeholdsetterslepet på 4 mrd kroner som de største risikofaktorene. Økt arealbehov skyldes primært økning i eksterne prosjekter og infrastruktur dekkes ikke av den eksterne midlene. Vedlikeholdsetterslepet skyldes både nedprioritering av vedlikehold gjennom flere tiår og et stort samtidig investeringsbehov for utskifting av tung infrastruktur i bygningsmassen. Totalt sett vil UiO fra 1999 (da midler til vedlikehold fortsatt var øremerket fra departementet) til 2008 ha tredoblet budsjettet for vedlikehold. Et meget opphetet byggemarked medfører imidlertid at innsatsen reelt sett ikke tredobles.

Hovedprioriteringer

Sikre vellykket innføring av administrative IT-systemer

UiO er i gang med innføring av følgende IT-systemer: lønns- og personalsystem, elektronisk arkiv og saksbehandling, innkjøpsystem, verktøy for prosjektøkonomistyring, ledelses- og informasjonssystem.

- Alle innføringsprosjektene skal risikovurderes og underlegges felles prinsipper for styring som innebærer at teknologiske, resurssmessige og organisatoriske sider ved innføringen kvalitetssikres.
- Enhetene må foreta gjennomgang av arbeidsprosesser, endre rutiner og tilpasse kompetanse og bemanning til endringene innen de enkelte områdene. I prosjektene skal man i større grad aktivt bistå enhetene med tilpassninger av rutiner og organisasjon.

Etablere policies og virkemidler for utøvelse av ledelse

UiO skal utvikle policies og virkemidler for utøvelse av ledelse som er tilpasset organisasjonen og de utfordringene UiO står overfor. Disse skal avspeile politiske føringer og gi konkret veiledning til anvendelse for ledelsen på alle nivåer i organisasjonen.

- Sentralt nivå har ansvar for utforming, formidling og opplæring.
- Sentralt nivå skal også bidra med spisskompetanse og skal aktivt støtte fakulteter og tilsvarende enheter i implementering av tiltak etter behov.
- Enhetene må bistå i utformingen og aktivt ta i bruk virkemidlene som bidrar til at enheten og UiO når de strategiske målsetningene.
- Policies og virkemidler innenfor følgende områder vil prioriteres særskilt i 2008: rekruttering, livsfasepolitikk, kompetanseutvikling og organisatoriske virkemidler knyttet til prosessen med faglig prioritering. I tillegg skal ansvarslinjer tydeliggjøres.

Styrke og kvalitetssikring og kontroll av forvaltning av økonomiområdet

- Alle enheter skal kvalitetssikre oppfølgingen av eksternt finansierte prosjekter og innkjøp, slik at regler og rutiner overholdes og organisasjonen er klar til å ta i bruk nye IT-systemer innen områdene. Kompetanse innen begge områder skal styrkes, og fakultetene bør ha egne prosjektøkonomer.
- Innen økonomiområdet skal de organisatoriske nivåene integreres i form av tettere samarbeid og fellesorganisering der det er hensiktsmessig. Sentralt nivå skal gi tydeligere forventninger og skal aktivt støtte fakultetene. Fakultetene skal sikre god utøvelse av økonomifunksjonen ved underliggende enheter.

Sikre forsvarlig forvaltning av egne bygninger

Det aller viktigste tiltaket innen eiendomsforvaltningen 2008 vil være oppstart av rehabilitering av PO-bygningen med ferdigstillelse til 2010. UiO er av departementet pålagt å sette opp en balanse for egne eiendeler. I løpet av 2008 skal man ha foretatt verdivurderinger av egne bygninger og eiendeler.

Øvrige prioriteringer

Videreutvikle UiO som arbeidsplass preget av likeverd, respekt, engasjement og deltakelse

Innen arbeidsmiljøutvikling har det vært arbeidet med ulik metodikk og støtteressurser som vil gjøres tilgjengelig for enhetene ved UiO.

- I 2008 vil det gjennomføres ulike medarbeiderundersøkelser ved UiO og erfaringer fra disse skal danne grunnlag for et eventuelt mer samlet grep og en systematisk måling av medarbeiderindikatorer ved UiO.
- Enhetene er ansvarlig for oppfølging av målsettingene i handlingsplan for likestilling.

Forvalte egne ressurser målrettet og effektivt

- UiO skal i løpet av 2008 sluttføre planleggingen av innføringen av ny finansieringsmodell for UiO med sikre på å ta den i bruk fra 2009. Modellen vil være et viktig bidrag til å knytte sammen overordnede mål og bevilgningsnivå, og bør således være et virkemiddel for å implementere faglig prioritering og lignende.
- Arbeid med bedre økonomistyring skal fortsette særlig gjennom videreutvikling av langtidsbudsjettering og prognosearbeid. Enhetene bes også prioritere kostnadsanalyser av studietilbudet.

Realisere utvalgte prosjekter for oppgradering og nybygg

- UiO v/Teknisk avdeling, sammen med enhetene, arbeider målrettet med planer og gjennomføring av flere store viktige prosjekter, herunder Life Science Center i Gaustabekkdalen, nytt kjemi-farmasi bygg, nybygg for KHM på Sørenga, tilbygg Domus Medica, rehabilitering av PO-bygget, nytt IFI2-bygg samt ferdigstillelse av nye spesialtilpassede magasiner for KHM i lokaler på Økern. I tillegg vil man i 2008 være i en tidlig fase for prosjektering av nytt veksthus ved NHM, utredning av nye permanente magasiner for NHM, samt utredning av nybygg for odontologi. UiO har på forespørsel fra Kunnskapsdepartementet i 2007 utarbeidet og oversendt til departementet et rom- og funksjonsprogram for odontologi med sikte på et nybygg.

Sikre planmessig arealdisponering

Den utarbeidete "UiO - Masterplan for universitetets områder" ble vedtatt av universitetsstyret september 2007. Denne blir nå lagt til grunn i det videre arbeid for planmessig arealdisponering, inklusive videre arbeid for eventuelt å innføre en reell internhusleie.

5 UNIVERSITETSMUSEENE

Sektormål 5: **Universitetet i Oslo har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.**

Virksomhetsmål 5.1: Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av museumssamlingene, og bidra til digitaliseringen av denne kulturarven.

Virksomhetsmål 5.2: Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvalting og av den interesserte allmennhet.

Status

Kulturhistorisk museum vil i 2008 flytte store deler av sine samlinger fra nåværende magasiner i leide lokaler og fra kjellerne i Historisk museum og Vikingskipshuset til et moderne spesialtilpasset magasinbygg på Økern i Oslo. Flyttingen er en del av oppfølgingen av Riksrevisjonens rapport om tilstanden til universitetsmuseenes samlinger.

Museene vil fortsette sitt store prosjekt for digitalisering av samlingene. I 2008 vil både museene og Universitetsmuseenes felles IT-organisasjon (MUSIT) ha hovedfokus på arbeidet med tilgjengeliggjøring av databasene på nett. Helt nødvendig sikring av samlingene mot nedbrytning/ødeleggelse må likevel i noen tilfeller gå foran digitaliseringsarbeidet.

Kulturhistorisk museum (KHM)

Flyttingen av store deler av KHMS samlinger, vil være museets viktigste og høyest prioriterte oppgave i 2008. Det vil bli gjennomført to hovedflyttinger, den ene knyttet til museets etnografiske gjenstander og den andre til de deler av den arkeologiske samlingen som skal flyttes til Økern.

For øvrig har museet følgende hovedprioriteringer i 2008:

- Arbeide systematisk med forbedret synliggjøring av institusjonen, og med samordnet presentasjon og kommunikasjon av alle aktiviteter og all virksomhet museet gjennomfører ved aktiv oppfølging av den nye stortingsmeldingen om universitetsmuseene.
- Produsere og åpne både faste og skiftende utstillinger. Særlig viktig vil arbeidet med den temporære utstillingen "Dødskult i antikken", videreutvikling av prosjektet "Åpen arkeologi" og prosessen rundt tilgjengeliggjøring av gjenstandsdatabaser for web.
- Gjennomføre et "skrive for web-"kurs og utvide ansvaret for produksjon av informasjon til egne nettsider.
- Videre oppfølging av de tekniske planprosessene rundt arbeidet med Bjørvikaprosjektet, delta i diverse prosesser i samarbeid med Teknisk avdeling, Statsbygg, Kunnskapsdepartementet og Oslo Kommune, Plan- og bygningsetaten.

Naturhistorisk museum (NHM)

KD har i brev av 3.01.08 bedt UiO utarbeide funksjons- og romprogram for nybygg og rehabilitering på Tøyen. Dette initiativet, basert på Statsbyggs utredning om nytt samlingsbygg for NHM, er både gledelig og nødvendig. Nye lokaler er en forutsetning for at NHMs samlinger blir sikret for framtida og slik at Norge kan ivareta sine forpliktelser i henhold til internasjonale konvensjoner om bevaring av naturmangfoldet. NHM vil i 2008 aktivt følge opp arbeidet med utvikling av funksjons- og romprogram i hht. KDs bestilling. Målet er at forprosjektering startes innen utgangen av året.

NHMs øvrige samlingsoppfølging for 2008 vil skje i henhold til REVITA-planen.

Stadig større deler av NHMs samlinger og kunnskaper gjøres tilgjengelig for samfunnet og allmennheten, blant annet gjennom digitaliseringsarbeidet. NHM leverer i tillegg betydelig informasjon til samfunnet om naturmangfoldet gjennom sitt samarbeid med Artsdatabanken og DN hva gjelder Rødlister (oversikt over truede arter) og Ny norsk naturtypeinndeling. Dette arbeidet videreføres i 2008, og vil er en viktig del av NHMs arbeid for tilgjengeliggjøring av kunnskap for samfunn og forvaltning.

Som node for det internasjonale databasenettverket Global Biodiversity Information Facility (GBIF) tilgjengeliggjør NHM omfattende informasjonsbaser for allmennheten og samfunnet. Samlings- og registreringsinformasjon fra hele landet. Ved utgangen av 2007 utgjorde dette til sammen 2 523 513 poster, en tilvekst på rundt 420 000 siden foregående år. Et sentralt mål for 2008 er å sikre avtale med NFR om videreføring og finansiering av GBIF-noden.

Sammen med Artsdatabanken ble det i 2007 etablert en felles nettbasert innsynsløsning (http://artskart.artsdatabanken.no) som gjør NHMs samlinger tilgjengelig for allmennheten. Videre tilgjengeliggjøring vil følge vedtatte planer.

NHMs samlinger er en viktig ikke-human genbank. NHMs DNA-laboratorium vil også i 2008 ha en viktig rolle. NHM ble i 2006 invitert til å være node for Arktis i det internasjonale forskningssamarbeidet "Barcoding of Life". NHM bygger nå opp vevsprøvebank og vil videreutvikle denne i 2008.